27 MART 1980 PERŞEMBE 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

Cumhurbaşkanı seçimi için TBMM'de turların birbirini izlemesi yeni bir bunalıma dönüşürken, açık baskıcı yönetim yanlıları karanlık amaçları için provokasyon ve eylem hazırlığı içindeler

FAŞİST TERTİPLERE DİKKAT!..

● Faşistlerin, "30 Mart'ta Türkiye çapında saldırıya geçilecek, sansasyonel eylemler yapılacak, önemli mevkilerde bulunan bazı kimselerle gazeteciler, ilim ve işadamlarının öldürülmesi planlanıyor" şeklinde haber yaydıkları ve bunları kendileri tertipleyerek solun üzerine yıkacakları, böylece Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yarattığı bunalımdan da yararlanarak açık baskıcı bir yönetimi zorlayacakları bildirildi

● Samsun eski Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Celalettin Köksal'ın aşırı sağcı olarak nitelediği Emniyet Müdürünün Samsun'da yakalanan bazı kişiler için, "30 Mart'ın yıldönümünde karakolları bombalamak, polis araçlarını kurşunlamak amacıyla Samsun'a geldiklerinin anlaşıldığını" iddia etmesi, faşist provokasyon ve tertip hazırlıklarında bazı devlet görevlilerinin de bulunabileceği yolunda kuşkulara yol açtı

HABERİ 7. SAYFADA

Mardin Bağımsız Milletvekili Şerafettin Elçi'nin Demokrat'a özel demeci

"Cumhurbaşkanı şovenist akımlara kapılmamalıdır"

● Elçi, Cumhurbaşkanı'nın insan haklarına saygılı, toplumdaki ileriye dönük gelişmeleri izleyebilecek nitelikte biri olmasını istedi.

ANKARA (DEMOKRAT)

Mardin Bağımsız Milletvekili Şerafettin Elçi, seçilecek Cumhurbaşkanı'nın insan haklarına saygılı toplumdaki ileriye dönük gelişmeleri izleyebilecek nitelikte birinin olmasını istedi ve "Irkçı ve şovenist akımlara kendini kaptırmayacak bir Cumhurbaşkanı Türkiye'nin huzura kavuşmasında çok etkili olabilir" dedi.

Cumhurbaşkanı seçilecek kişinin niteliklerinin ne olması konusunda Demokrat'a görüşlerini açıklayan Mardin Bağım-

(Devamı 7. Sayfada)

ODTÜ-ÖTK Yürütme Kurulu üyelerinin yargılanmasına başlandı

ANKARA (DEMOKRAT)

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Temsilcileri Konseyi Yürütme Kurulu üyelerinin yargılanmasına önceki gün Sıkıyönetim Mahkemesinde başlandı. ÖTK Yürütme Kurulu Başkanı İbrahim Şalap, "ÖTK onikibin üyesiyle bir bütündür" dedi.

12 Nisan 1979 tarihinden beri tutuklu bulunan Yürütme Kurulu Başkanı İbrahim Şalap, üyeleri Murat Çavuşoğlu, Soner Karakullukçu, Celal Kalkan, Zafer Müctebaoğlu, Metin Şahin, "TCK 141.

(Devamı 7. Sayfada)

İçişleri Bakanı işkenceleri yalanlıyor

Oto hırsızlığı yaptığı iddiasıyla gözaltına alınmıştı

Demirel işadamına işkence yaptığı öne sürülen komiser için soruşturma açtırdı

Bir yurttaşa Adana Kapalı Cezaevinde işkence yapıldı

Önce işkence gördü sonra serbest bırakıldı

Karakolda işkence yapıldığı doktor raporuyla saptandı

Aybastı'da gözaltına alın[an] genç karakolda işkence g[ördü]

"Parmaklarıma tel bağlayıp elektrik verdiler"

11 gün karakolda tutulan Kahraman Kaya

"İşkenceciler arasında Lâdik ÜGD eski Başkanı da vardı"

Ajanslarda Demirel'in bir işadamına işkence yaptıran polisler hakkında soruşturma açtırma girişiminde bulunduğu haberinin yeralması üzerine, Demokrat üç gün boyunca, birinci sayfadan, elindeki belgeli işkence haberlerinden bazılarını yayınlayarak, Başbakan'ı ve yetkilileri göreve çağırdı.

Şimdi söz sırası Demirel'de

● Başbakan'ın ve yetkililerin gazetemizde ardarda belgeleriyle yayınlanan işkence olayları karşısındaki sessizliği, bunların onaylanması olarak değerlendiriliyor

HABER MERKEZİ

Başbakan Süleyman Demirel'in bir işadamına yapılan işkence konusunda soruşturma açtırması üzerine gazetemiz üç gün süresince, ardarda belgeleriyle işkence haberleri yayınlayarak Başbakan'ı ve yetkilileri göreve çağırdı. Öte yandan gazetemizde yine bir devlet yetkilisinin Samsun eski Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Celalettin Köksal'ın, Samsun'da valinin emriyle işkence yapıldığı konusundaki iddiaları yalanladı. Bugüne değin yayınımız süresince gerek Başbakan, gerekse diğer

(Devamı 7. Sayfada)

Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz

"141 ve 142 kalkmadıkça özgürlüklerden söz edilemez"

● Yılmaz 1961 Anayasası'nın tahakküme kapalı olduğunu söyledi.

ANKARA (DEMOKRAT)

Türk Ceza Yasası'nın ünlü 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması için yasa teklifinde bulunan ve Meclis gündemine alınmasını sağlayan Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz, "Türkiye'de utanç simgesi 141 ve 142. maddeler yürürlükte kaldığı sürece hangi parti iktidara gelirse gelsin özgürlüklerin işlerliğinden asla bahsedilemez" dedi.

Yılmaz, son politik gelişmelerle ilgili olarak De-

(Devamı 7. Sayfada)

Çorum ve Ordu'da iki devrimci öldürüldü

Adana ve Osmaniye cezaevlerinden 6 faşist daha kaçırıldı

● İstanbul'da Çeliktepe Ortaokulu Müdürü faşistler tarafından öldürüldü.

● Artvin'de gösteriler yapıldı.

● Çayıralan'da faşistler halka saldırdı.

● Zonguldak'ta iki kahve bombalandı

● Konya'da faşistler TÖB-DER'li iki öğretmene saldırdı.

● Ardeşen'de Adliye'nin silah deposu soyuldu.

HABERİ 5. SAYFADA

Muzaffer Erdost tutuklandı

HABERİ 7. SAYFADA

CHP Grubunda "NATO'ya hayır" yazılı oy kullanıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP Millet Meclisi Grubunda yapılan NATO asamblesi'ne katılacak üye seçimlerinde "NATO'ya hayır" yazılı 10 kadar oy kullanıldı.

Kuzey Atlantik Asamblesi ile Avrupa Konseyi Parlamento Asamblesi Türk Grubu için partiler kendi adaylarını saptamak üzere gruplarında seçim yaptı. Bu arada CHP grubunun toplantısında, gizli oy ile yapılan seçimlerin oy ayrım sırasında 10 oy da "NATO'ya hayır" yazılı olduğu görüldü.

Suriye'de hükümete karşı gösteri ve grevler yoğunlaşıyor

HALEP (AJANSLAR)

Suriye'de Hafız Esad rejimine karşı savaşan Müslüman Kardeşler Örgütü'nün başlattığı ve özellikle ülkenin kuzeyindeki Halep kentinde yoğunlaşan grev ve gös-

(Devamı 7. Sayfada)

Küba Dışişleri Bakanı Pakistan'da

İSLAMABAD (THA)

Pakistan'daki askeri yönetimin lideri Ziya-Ül Hak'ın Afganistan sorunu konusunda diyaloga hazır olduklarını açıklamasından sonra Küba Dışişleri Bakanı Isidoro Malmierca Peoli'nin Pakistan'a yapacağı üç günlük ziyaret büyük bir önem

(Devamı 7. Sayfada)

"ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ" DEMEK SUÇ MU?

İzmir halkı Başbakan Süleyman Demirel'e telgraf çekmek, mektup göndermek için uzun kuyruklar oluşturdular. *(Fotoğraf: İZMİR DEMOKRAT)*

"Nerede, ne yoksa vatandaş bize yazsın yollayalım" demesinden sonra

İzmir halkı Demirel'e 'bulunmayan malları siz nereden buluyorsunuz' diye sordu

İZMİR (DEMOKRAT)

Başbakan Süleyman Demirel'in basın toplantısında "Burası yokluklar ülkesi değildir, nerede ne yoksa vatandaş bize bildirsin, istediğini yerine getirelim" demesi üzerine, İzmir'de halk, öğretmenler, öğrenciler işçiler, memurlar Konak Postahanesi önünde uzun kuyruklar oluşturarak Demirel'e taleplerini yansıtan mektuplar postaladılar.

Postahane önünde yaklaşık 200 metrelik kuyruk oluşturan halk postaladıkları mektuplarda Demirel'e şunları ilettiler.

Sayın Başbakan:

Günlerdir basın mensuplarının karşısında ülke sorunları hakkında açıklamalarda bulunuyorsunuz. Her ne kadar basın mensubu değilsem de

(Devamı 7. Sayfada)

"Terör Ne İstiyor" programında "terörist" ilan edilen TARİŞ işçileri:

"Onların terör dediği bizim ekmek kavgamızdır"

İSMET GÖKÇE:

(TARİŞ 1. No'lu Üzüm İşletmesinden atılan işçi)

"Rus askerine selam dur, 'Türk askerini arkadan vur' hayali sloganı devletin ileri gelenleri tarafından yalanlandığı halde programda bu laf doğruymuş gibi tekrarlanmıştır."

BİLALİ KIZILKAYA:

(TARİŞ Pamukyağı Kombinası'ndan atılan eski sendika baş temsilcisi)

"İşçilerin TARİŞ'te tahribat yaptıkları yalandır. Hiç bir işçi kendi ekmek teknesini yakıp yıkmaz."

TRT HALKTAN NE İSTİYOR?

Kerim DOĞRU

"Terör Ne İstiyor" programı ile genel olarak halka saldırılırken, özel olarak da TARİŞ hedef alındı.

TARİŞ işçileri üzerindeki uygulamalar haklı gösterilerek, devletin toplu işçi çıkarma po-

(Devamı 7. Sayfada)

DEVEKUŞU YA DA TRT

Kemal BALCI

"El Salvador'da solcu teröristler.." Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi Radyo Televizyon Kurumu son günlerde verdiği haberlerde bu tümceyi adeta diline doladı. Askeri diktatörlükle yönetilen ülkelerdeki halkın direnme hakkını kullanarak baskı ve zulme karşı çıkışını TRT "solcu teröristler" mantığı ile vermek için büyük bir özen gösteriyor.

Nerede emperyalizme ve ona bağlı kukla diktatörlüklere bir başkaldırı hareketi yükseliyorsa, hareketi yükseltenler TRT haberlerinde sürekli "solcu teröristler..." olarak niteleniyor. Bu nitelemeleri geçmişte Vietnam'da duyuyorduk. Kısa adı NLF olan Ulusal Kurtuluş Cephesi yerine Vietkong demeye özen gösterirdi radyomuz. Daha sonraları Kamboçya'daki ulusal hareket de "Kızıl Khmerler" olarak aşağılanmaya çalışılmıştı. TRT'miz Angola'daki Halk Kurtuluş Hareketi (MPLA) için

(Devamı 7. Sayfada)

Demirel Hükümeti döneminde atanan

Adapazarı Lisesi Müdürü öğrencileri ÜGD'ye girmeye zorluyor

İstanbul Barosu Başkanı Apaydın

"Avukatlar can güvenliklerini kendileri sağlamak durumunda"

Orhan Apaydın

HABER MERKEZİ

Konya'da, bundan bir süre önce silahlı saldırıya uğrayan Baro Avukatlarından Niyazi Uğur ile Ali Elibol'un yaralanması ve Aytekin Olcay'ın ölmesi Baro avukatlarınca tepkiyle karşılandı. Ve bu olayları protesto için üç gün duruşmalara girmeme kararı alındı.

Saldırganın bu eylemi tek başına yapmadığını, tu saldırının bir ör

(Devamı 7. Sayfada)

● "Çocuklar okula döndüklerinde tüm Atatürk fotoğralarının indirildiğini, yerlerinde Fatih'in Yıldırım Beyazıt'ın. Alpaslan'ın resimlerinin asıldığını görüyorlar"

● "Öğrenci olmadıkları halde okula yerleştirilen MHP'li adamlar çocukları kantine indirip dövüyorlar. Hertarafları yara bere içinde kalıyor çocukların"

"HÜKÜMET YAPTIRIYOR Kİ BU ADAMLAR YAPIYOR"

Gülnur ÖZUSLU

Halil Aksoy 75 yaşında 10 çocuk babası. Okulun kapısında duran as-

(Devamı 7. Sayfada)

Baba Aksoy'un yüzü kimi zaman gülüyor, kimi zaman da kararıyor.

AKLA KARA

Gölge kovalamak

EMİL GALİP SANDALCI

İçişleri Bakanı "Vur emri" çıkarılan 12 kişinin adını açıkladığı basın toplantısında; İstanbul'da bir güvenlik yetkilisinin, adı bir cinayet olayına karışan dişçi ile ilgili olarak "O dövülecek sınıftan değildi" demesine değinen bir gazeteciye: " İçişleri Bakanlığı indinde işkence yapılacak veya yapılmayacak adam diye bir konu yoktur. Herkes yasalar karşısında, indimizde eşittir. Suçlu olan elbette cezasını görecektir. Hem siz ne demek istiyorsunuz?" yanıtını vermiş.

Bakana "Peki, siz ne demek istiyorsunuz?" diye sormak gerekir. Öyle ya, söyledikleri işkencenin yasal olduğu ve Bakanlığında vatandaşlara işkence yapmakta ayrım gözetilmediği anlamına geliyor. Ne ki, bu işin demagojik yanı, Besbelli ki adamın dili sürçmüş. Tersini düşünebilmek için deli olduğunu varsaymak gerekir. Önemli olan, bir kısım vatandaşlara işkence yapılırken, bir kısım vatandaşlara yapılıp yapılmadığı değil elbette. İçişleri Bakanımız bu tür sorulara yanıt vermeye çalışacağına -çalışırken de lâfı lâkırdıyı karıştıracağına- varlığını yadsıyamayacağı işkence konusunda tutumunu açıklamak zorundadır.

Hergün kurbanlarının isimleri, raporları, belgeleri, fotoğrafları ile basında yer alan sayısız işkence olayı karşısında buncasına vurdumduymaz bir suskunluğu sürdüren bir sorumluya kim güvenir? Anarşik eylemlere adı karışan 12 kişi hakkında "Vur emri" çıkartmanın anarşiyi önlemekte etkili bir önlem olacağına kim inanır? Bugüne dek kaç kişi o emir olmaksızın vurulmuştur? Hepsi de suçlu muydu acaba? Ne yazık ki, ölüler konuşamaz. Adam vurmaktaki bu gelişigüzellik -tabii her defasında resmi bir kalıba sokulmuştur- ortada iken; "Kaçtıktan sonra eylem yaptığı açıklanamadığı" gerekçesiyle, İpekçi'nin katili Ağca ve benzerlerinin vurulacaklar listesine koymamakta gösterilen biçimsel titizlikteki çelişki karşısında, İçişleri Bakanlığının açıkladığı ve açıklayacağı listeler, kimi kandırır? Kamuoyu vicdanını nasıl tatmin edebilir? O kamuoyu ki, son üç dört ay içinde cezaevlerindeki beli-başlı faşist katillerin kaçışları konusunda İçişleri Bakanı'nın ağzından inandırıcı bir açıklama duyamamıştır.

Öte yandan, Adalet Bakanı Cumhuriyet Savcı yardımcılarının kura töreninde "Bir avuç hain ve anarşist tamamen yok edilecek" diyerek mangalda kül bırakmazken, emrindeki cezaevlerinde rezaletin her türlüsü, insanlık ve yasa dışı koşullar içinde sürüp gitmektedir.

Bakanlıklarının güncel konu ve sorunlarını çözümlemekte bunca beceriksiz davranan bu tür Bakanların "Anarşi Sorunu" gibi dev boyutlu bir konunun çözümüne katkıda bulunabileceklerine kamuoyu nasıl inansın?

Bunlar, Demirel'in Bakanları!

Ya Demirel?

O da birilerini yakalayıp, burunlarını yere sürtecekmiş.

Eh, koskoca Başbakandır. Elbette, doğru yanlış suçlu suçsuz, üç beş kişinin burnunu yere sürtecek gücü ve olanağı vardır.

Ancak, sürter de ne olur?

Vur emirleri, hainleri yoketmeler, burun sürttürmelerin özeti, karınca yuvasında kuş yumurtası aramak ya da gölge kovalamak değil mi?

Ne ki, anarşinin kaynaklandığı yerlere erişmek için tarafsız bir yüreklilik gerekli.

YARADANA SIĞINIP

Havada bahar, cebimde Nâzım'ın kitabı var

Can YÜCEL

Sabah, sekiz buçuğa doğru kalktım. Hanımın işi vardı, bir arkadaşına uğrayacaktı, sonra buluşacaktık aşağıda. Baktım demlik halâ sıcak, bir bardak çay koydum kendime, geçtim koltuğa oturdum. Yudumluyordum keyifle çayı. A, bi de baktım, balkonun kapısı açık! Üşümüyorum da. Dışardan tatlı bir serinlik geliyor öyle. Ve hanidir unuttuğum bir koku, bahar kokusu, taze çayır kokusu... Kuş cıvıltıları... Sağ baştaki fıstık ağaçları pırıl pırıl ışıkta... Orda oturan deli kardeşler de fırlamışlardır dışarı, bakmazlar tohuma kaç tıklarına, başlamışlardır koşmacaya diye düşündüm. Ama aşağımıza düşen ilkokuldan hiç ses yok. Bugün cumartesi de ondan elbet. Bi gürültüdür giderdi yoksa...

Giyindim, bir lokma bişey yeyip çıktım dışarı. O yoldan gitmiyeyim, dedim, keyfimi bozmayayım. Şu uzun kış süresince yakıtsız kalan millet, yol boyunda ne kadar çalı, ağaç varsa, biçti hep. Bülbül meşheriydi kuytucuk. Vurdum sokaktan aşağı. Kısa bir düzlükten sonra merdivenle inilir ordan. Papatyalar açmış. Çapa sesleri geliyor yan bahçelerden. Yolun alt başında bir hanım sümbül dikiyor. Yanı başında bir köpekle bir kedi uzanmışlar yere, güneşleniyorlar. Köşedeki bakkala uğradım, "Bahar geldi!" dedim içeri girerken. "Geldi, geldi!" dedi bakkal. Aldığım gazetelere göz atmadan hiç iskeleye doğru yürüdüm. Deniz, birden ısındığı için herhal, bir buğuyla örtülüydü. Bildik pastaneye uğradım, bir çay söyledim. Birkaç genç vardı müşteri, güle oynaya kahvaltı ediyorlardı. Merhabalaştık. Postacı, "Kurtulduk gayrı, bey", dedi. "Ne belâlı kıştı be!" Nar gibi kızarmış boğaçalar, bir tane istedim. Derken, bir araba durdu, çocuğuyla bir hanım indi. Ayağında külot pantol, mahmuzlu çizmeleri var. At kuyruklu, ufarak ama, azametli bir hatun, çukolata istedi bir kutu. Paketi beğenmedi, yeniden bağlattı, parayı verdi, çıktı. Delikanlılardan biri, "Avrata bak!" dedi. "Yata bineceğine ata biniyor!" Sonra bizim hanım geldi beklediğim saatte. Orada hamama girip yıkanmayı da becermiş nasılsa. Yanakları al al. Demin gelen han'fendiyi anlattım. "Tanımadın mı?" dedi. "Falanca hanım o! Hani, canım, Kanlıca'da midye toplarken, kavga etmiştin a!" Bildim, bildim cadolozu! Yıllar önce Körfez'de botla midye toplarken, "Rıhtımımızı tahrip ediyorsun, yasak!" diye cart-curt etmişti de, ben, "Hanım, burası deniz, senin meyva bahçen değil," diye ağzının payını vermiştim. O da üstüme kurt köpeklerini salmıştı. Helâl olsun! İlk yazın bu ilk gününde eski defterleri karıştıracak değilim a!.. Bindik bir dolmuşa. Muavin, "Bozuk para!" diye diretti. Geçkince bir müşteri "Yok be, oğlum!" dedi. "Herşey bozuk gidiyor, bi de bozuk para yok ortada üstelik!" Herkesler güldü. İtiş-kakış bindik vapura, ama herzamanki gibi kıyasıya değil, çocukcasına... Vapurun kıçı doldu, açıkta duruyor herkes. Biletçi de "Lüks" ayağına maraza çıkarmayacak bu sefer anlaşılan. Üç-buçuk - dört yaşlarında şipşirin bir velet var yanımızda anasıyla. Bizim hanımla kaynaştı hemen. "Benim bir kardeşim oldu," dedi. "Ne zaman?" dedi bizim hanım, "Adı ne?" Velet "İki ay önce geldi," dedi. "Ama beni dinlemediler, Hamit koydular adını. Ben Iguana koymak istediydim. "O da neymiş?" dedi hanım. "Kertenkele" dedi oğlan. "Burgazadasındaki Hayvanat bahçesinde gördüm. Öyle güzeldi ki yemyeşil! Hem Iguana ne güzel ad değil mi? Iguana! Iguana!"

O gün akşama dek pek memnundum hayatımdan. Hep böyle gitmeyecek bu elbet. Bahar geldi diye herşey düzelmeyecek ya birden asıl bahar, sürgit bahar döğüşe döğüşe gelecek! Biz getireceğiz onu!

O gün akşama dek, Nedim'in "Sen, seyr-i Sâdâbad'ı bir kerre id olsun da gör!" (Sen Sâdâbad seyrini bir kere bayram olsun da gör!) dizesine "Sen bu halkı bir kerre devrim olsun da gör!" diye nâzire okudum içimden...

HALKIN DİLİNDEN

Devlet, devlet dedikleri

"Ülkedegayrinizami harp vardır. Ordumuz üç aylık bir savaş hali ilan etmelidir. TARİŞ 'te bir avuç bölücü vatan haini ihtilal provası yapmıştır." Türünden birçok söz devlet böyüklerimizce her fırsatta tekrarlanmaktadır. Her gün onlarca, doğrudan iyiden güzelden yana olanlar işkence tezgahlarına yatırılıp bir sürü suç yüklenmeye çalışılmaktadır. Devletin güçlülüğünü kanıtlayıp üzerlerindeki devlet bürokrasisini atmaya uğraşırlar bu mekanizmanın içinde yer alanlar.

Devletin işlerliğini sağlamak, işçi fazlalığını ve ekonomik kaybı önlemek adı altında baskı sürgün kıyım ve işten atmalar TARİŞ'te Çukobirlik'te v.b'de yaşanıyor. Oysa ki yeni MC'nin iktidara gelmesiyle bir devlet dairesinde yaşanan olaylar bu yalanları gözler önüne seriyor.

Evet söz konusu yer Bursa YSE İl Müdürlüğüdür. Kerhen destekli MC'nin atadığı kişi bakın bu faşist kadrolaşmayı nasıl sağladı. Kadro gereksinmesi yokken bakanlıktan kadro bile istemeden bir masaya dört kişiyi oturtuverdi. Sınavsız ve usulsüz bu sorunu çözümledi. Çözümledi ama birde bunları ekonomik olarak doyurma söz konusu idi. Ya tosuncuklar memnun kalmazda onun pavyonlarda, gece kulüplerinde fedailiğini yapmazlarsa. Bey, bu işi de çözümledi. Yaz oğlum fazladan 4-5 saat mesai. Ve çalışmadan sırt üstü yatarak para kazanmanın yolu. Bu nimetten yararlanan yirmiden fazla kişi var. Eh tabi tosuncukların işi bu kadarla bitmiyor.Bayan memurları tuvaletleri gözlemek ve sarkıntılık, ayrıca boş zamanlarda da ilericilerin sürgün listelerini hazırlamak. Bu zat-ı muhterem 2. MC döneminde de pavyonda çalışan 2 kadını kadrolu gösterip devlet kasasından dünya kadar para ödetmişti. Kendi ağzı ile Bölge Müdürü Muhittin'in isteği ile bunu yaptığını açıklamış Ecevit döneminde de bu kanıtlanmıştı. Peki sonuç ne?

Bursa SSK da hipokrat yeminini hiçe sayarak işçilere para karşılığında rapor düzenleyen veya doktorların imzasını taşıyan boş izin formlarını memurların masalarının gözlerine doldurarak sağlık tüccarlığı yapan bu anlayışın örneklerini arttırabiliriz. Bu gibi olayların şu anda yurdun her yerinde yaşandığını da biliyorum.

Ve bu kişileri bu görevlere atayanlara ayıp olmuyor mu? diye sormayacağım. Çünkü onlarda bunun en iyi şekilde farkında.Fakat şunu bilmelerinde yarar vardır sanırım. Bu tür davranışlarla devletin dibine dinamiti yerleştiren sizlersiniz. Birçok kişiyi açlığa, soğuğa, sokağa çırılçıplak bırakan öte taraftan bir avuç faşiste YSE örneğinde olduğu gibi çalışmadan milyonlar verenlerde insanlık onuru ve utanma diye hiçbir şey yoktur.

BURSA'DAN D.M.
N.A.

Hakkımızı söke söke aldık!

Bizler Bayrampaşa Devlet Hastanesi'nin mahkum koğuşunda yatmakta olan ilerici ve devrimciler olarak, her türlü sağlık koşullarından yoksun, ölüme terkedilmiş durumdayız. Bunun en somut örneği 15.3.1980 tarihinde bir mahkum arkadaşımızın bakımsızlıktan ölmesidir. Bayrampaşa Devlet Hastanesinde tedavileri yapılmayan arkadaşlarımızın başka hastanelere sevk işlemini yapmıyorlar. Bizlere sadece bir antibiyotik uyuşturucu iğne ile, bir de acil hastalara serum verilmektedir. Bunların dışında hastalığımızın giderilmesi için gerekli olan ilaçların alımını kendi cebimizden karşılamak zorunda kalıyoruz. Yine aynı şekilde biz mahkum hastalara devlet tarafından verilen yiyecekler çalınmaktadır. Bütün bunlar nedeniyle bizler burada açlığa,ölüme terkedilmiş vaziyetteyiz. Ayrıca, biz devrimci mahkumlar üzerinde antidemokratik baskılar yoğunlaşmaktadır. Düşünce özgürlüğümüz kısıtlanmaktadır. Bu baskıları protesto etmek 23.3.1980 günü cezaevi ve hastane idaresi karşısında, demokratik haklarımızı almak için yaptığımız bir günlük direniş sonucunda, haklarımızı idareden söke söke aldık.

BAYRAMPAŞA DEVLET HASTANESİ
MAHKUM KOĞUŞU DEVRİMCİLERİ

Demirel bizi hırsızlığa zorluyor

İktidara geldikleri günden beri hergün ayrı bir balonu uçuran Başbakan Demirel, artık biz namuslu kişileri de kötü yola ittiğinin farkında mı acaba?

İki aydır asgari ücret, vergi dışı kalacak diyerek biz bordro emekçilerini oyalayan, ağzını susturan Demirel, mart ayının sonuna yaklaştığımız halde hala vergi tasarısı çıkmayınca, emekçiler arasında huzursuzluk başlayınca, kendine mahsus o pişkinliği ile balonu, kendisi patlattı ve asgari ücreti vergi dışı bırakamayacaklarını, bunun dengeyi bozacağını , gözlerimizin içine baka baka 19.3.-1980 TRT haberlerinde açıkladı.

Zaten hiç inanmamıştık böyle birşey olacağına.Ya şimdi ne olacak Başbakan Demirel? Bir iki ayda asgari geçim indirimi yükselecek yalanlarıyla mı avunacağız? Yo hayır, bir simidin on lira olduğu bir düzende 3241 lira 10 kuruşla yaşanmıyor artık.

Bizi hırsızlığa, bizi yolsuzluğa sen itiyorsun Başbakan Demirel.

Şu yazıyı yazarken cebimdeki yirmiiki lira ile çaresizlikler içinde kıvranıyorum, kıvranıyoruz... Böyyük Türkiyen züppe burjuvalarına hayırlı olsun.

ERCAN AK

İlgililere ve kamuoyuna açıklama:

Bizler Sivas Yıldızeli Pamukpınar Öğretmen Lisesi öğrencileriyiz. Şu anda okulumuzda bütün yurttaki pek çok okulda olduğu gibi, kıyım,baskı, faşist saldırılar tüm yoğunluğu ile sürmektedir.

Yöremizde halkın kin ve nefretini kazanmış ve faşist olarak bilinen bir halk düşmanı yeni dönemde okulumuza öğretmen olarak atanmıştır. Bununla birlikte daha evvel boşta gezmekte olan faşistler de öğretmen olarak okula atandılar.

II. dönemin başında 3 Mart'ta okulun ilk açıldığı gün başta müdür olmak üzere diğer öğretmenlerle birlikte bir kısım öğrencileri okula aldılar. İlerici demokrat ve devrimci öğrencileri ise birtakım suçlar bahane ederek okula almadılar. Çeşitli tehditlerde bulundular. Bunun üzerine ilgili makamlara başvurumuz sonucu tekrar okula döndük. Okuldaki küçük sınıflarda okuyan öğrencilerle büyük sınıfta okuyan öğrencilerin aralarını bozma girişimlerinde bulundular. Münakaşa sonucu çıkan olayda okuldan uzaklaştırmak istedikleri öğrencileri karakola bildiriyorlardı. Bu arada 7 kişi bu şekilde gözaltına alındılar. Durumu kaymakama bildirmek üzere harekete geçen 69 arkadaşın birlikte kaymakamlığa gidişi bir gösteri yürüyüşü olarak değerlendirildi ve güvenlik kuvvetleri tarafından akşam soğuğunda 4 saat karın üzerinde oturtuldular.

Daha sonra 24 saat göz altında tutulduktan sonra ilçemiz savcılığınca serbest bırakıldık. Tekrar okula döndük. Fakat bu defa yeni atanan öğretmenler bizi sınıf geçirmemekle tehdit ettiler, bizi süründüreceklerini, CHP döneminde okuyanlar bizim dönemimizde okuyamazlar gibi laflar ettiler. Durumu okul müdürlüğüne götürmeğe kalkıştığımızda bizi karakola göndermekle tehdit ediyorlardı.

Bu arada okul müdürü yeni yerleştirilen öğrenci ve öğretmenlerin baskısı nedeni ile 200 civarında öğrenci okulu bırakmak zorunda kaldı. Velilerimizle birlikte ilgili makamlara başvurduk. Bütün bu olanları kamuoyuna ve ilgililere tekrar duyururuz. Yetkililerin durumumuzla ilgilenmesini istiyoruz.

SİVAS PAMUKPINAR
ÖĞRETMEN LİSESİ
ÖĞRENCİLERİ

Üretici memnun mu?

Tütün üreticilerine kulak verin iktidar sahipleri. Yıllardır tütün ürettiğimiz halde hiç bir zaman sömürüden, yoksulluktan kurtulamadık. Yıllardır tütünümüz elimizden yok pahasına alınıyor. Hiç bir güvencemiz yok. Ülkede Sosyal Güvenlik Bakanlığı olduğu halde onbinlerce tütün üreticisi bu güvenceden yoksun.

Bu gidişle tarlada doğup tarlada öleceğiz. İktidar sahipleri yani yıllardır bizi yönetenler, tütün üreticileri emeğinin karşılığını aldı diyorlar. Bu yanıtı verirken bize sordular mı acaba? Elbette hayır. Kendi kafalarından söylüyorlar. İşte örnek, kehribar gibi tütünden 22 kg su çürüğü, 1 balya ıskarta (5 0 kg), tütünün fiyatı 68 lira.

Binlerce tütün üreticisinin durumu böyle. Kehribar gibi bu tütünün ıskarta balyasını omuzlayıp 200 metre mesafedeki tekel binasına kadar getirip Tekel'e hediye etmek de var.

Tütün emekçilerinin memnuniyetleri böyle. Sayın Gümrük ve Tekel Bakanı size halk tavsiyesi, memnuniyeti halka sorun. Yanıtını verirler. Sayın Bakan emek bizim, kârlar bizim değil, bu sömürü düzeni böyle daha ne kadar gider sanıyorsunuz?

Bizler bu böyle gitmez, sömürü düzeni devam etmez diyoruz.

OVAKENT—
ÖDEMİŞ'TEN TÜTÜN
ÜRETİCİLERİ ADINA
S.K.

Devlet yöneticilerine açık mektup

Biz Bitlis ilinin Tatvan ilçesine bağlı Eğritaş köylüleriyiz.

Köyümüz Tatvan'a 20 km uzaklıkta.. Anayolu (Tatvan-Nizan) 10 km uzaklığında. Yazın köye kadar araba çıkıyor. Ham yol yapılalı 20 yıl oldu. Fakat 5 km.lik kısmı çakıllanmadı. Son 5 yıldır hiç tamirat ta yapılmadı, yukarıda söylediğimiz gibi zorlukla da olsa yazın araba gelebiliyor ama, kışın! Burası kış memleketi. Yılın 9 ayı kış,yol en az 1 m karla kaplı oluyor. Çakıllanmadığı içinde açılamıyor.

Köyümüz 50 hane, nüfusu ise 600 den fazla. Bilindiği gibi doğuda hangi eve gitsen 15-20 nüfus bulunur. Kışın bu 600 nüfusun doğum yapanı, hasta olanı, yaralananı kendi hallerine terkedilmek zorundadır. Yol olmayınca ne ebe gelir,ne sağlık memuru. Her yıl 5-6 kadın doğumdan, 10-15 çocuk önemsiz (çaresi bulunan) hastalıklardan kaderim buymuş deyip göçer gider öbür dünyaya.

Bu bölge hayvancılıkla geçinen, Türkiye ekonomisine hayvancılıkla katkısı bulunan bir yöredir. Hayvanlar tam 9 ay hazır yer. Ot yer. Arazimiz az olduğu için otumuz kışın yetmez. Dışarıdan ot almaya gideriz. Bir sürü masraf yaparız. Onu da göz önüne almayız. Hayvanımız için. Ama beş km. aşağıya inince arabadan inmek zorunda kalınca, hayvanları sırta yükleyip köye götürmek gerekince kahreder,hayvanları da kaderlerine bırakırız.

Oy zamanı, askere gitme zamanı, bizler el üstünde tutuluruz. Oy zamanı geçince unutuluruz.

3 km. aşağıdan elektrik geçer bize verilmez. Durduğumuz, oturduğumuz odalarda batıda olsa hayvanlar durmaz. Bir odada 20-25 nüfus yatar kalkar. Bu mudur medeniyet dediğiniz? Bu mudur "2000 yılında Almanya'yı geçeceğiz" diye iddia ettiğiniz? Bizler zamlarınıza, yokluklarınıza katlanıyoruz, sizler hiç bir sorunumuza çözüm getirmiyorsunuz, getiremiyorsunuz. Bütün bunları tüm Türkiyelilere bir kere daha ileterek gerçeklerin neler olduğunu gösterdiğimi sanıyorum. İçten selamlar!

EĞRİTAŞ KÖYÜNDEN
MAKSUT BULUT

DÜŞÜNCE ALANI

Ücretlerde vergi yuku

Vergi tasarılarının ekonomik ve politik açıdan irdelenmesi

● MUTLAK RAKAMLARIN DOĞRUDAN SÜRATLE ARTMASI VE VERGİ DÜZENLEMELERİYLE NET MAAŞIN YÜKSELMESİNDEKİ FARKLILAŞMALARIN ÇOK SERT ÇİZGİLERLE OLMASI ARZULANMAKTADIR.

● BAZEN OTOKONTROLU SAĞLAYAN, BAZEN DE GERÇEKTEN İZLENMESİ ÇOK GÜÇ UĞRAŞI ALANLARINA KARŞI ETKİN VERGİCİLİĞİ YERLEŞTİREN BİR KURUM.

Erdinç KAPANCI
(İktisatçı)

-5-

Gelir Vergisi Yasası'nın can alıcı değişikliklerinden birisi ise vergi taraflarıyle ilgili 103. maddede yapılmıştır. Özellikle ücretliler açısından merak konusu bir maddedir 103. madde. Türkiye'nin bugünkü gerçeğinin dışında çok farklı bir gelir gruplama gerçeği üzerine oturtulmuştur öngörüler.

Sonuçta da doğal olarak çalışanlar kesiminin vergi yükünü arttırdığından ve tasarının "adil vergilendirme" ilkesinden uzaklaştığından bahsedilmeye başlanmıştır. Bu tasarının da yüksek gelir gruplarındakileri koruduğu savlanmıştır.

Böyle bir savın Türkiye gerçeğine dayalı doğru yanı şudur. Bugün birkaç binli gelir haneleri bir anlam ifade etmemektedir. Enflasyon darboğazında neredeyse tüm çalışanlar kesiminde ayda 50 bin TL gelir elde etme çok olağan karşılanmaya başlamıştır. Böyle bir olgu karşısında ise vergi yüklerinde görevli üç-beş puanlık azalmalar bir anlam taşımamaktadır. Mutlak rakamların doğrudan süratle artması ve vergi düzenlemeleriyle net maaşın yükselmesindeki farklılaşmaların çok sert çizgilerle olması arzulanmaktadır.

İşte yeni vergi tasarıları beklenen bu sert çizgili sivrilmeleri sağlayamamıştır. Onun için de geniş şekilde eleştirilmiştir. Örneğin tasarıya göre bugün hemen hiç bir ücretlinin kalmadığı 25 bin TL yıllık gelir diliminde vergi yükü % 18 , 75 bin TL yıllık gelir diliminde % 32.04 iken, asıl yaygın gelir dilimlerinde bu oran, % 14-15 dolaylarında kalmıştır. Yükte azalma vardır. Ama psikolojik tepkiyi yenecek güçte değildir. Sorun bu noktadan kaynaklanmaktadır.

Diğer taraftan yukarıda yer verdiğimiz azalmalar da yine tasarı sistematiğine göre sözkonusu olan vergi yükü azalmalardır. Yoksa daha detaya girilir ve 103. maddede yer alan gelir dilimlerinin yasadaki mevcut şekline dönülürse,gruplar itibariyle oranların alt gelir dilimlerinde çok daha düşük olduğu görülür. Yeni tasarıda ise 103. madde "bir milyon TL'ye kadar gelir için % 45" oranı ile düzen kurmaya çalışmıştır. Bu görüntü de, yine Türkiye gerçeğinin ötesinde ve diğer taraftan vergi yükündeki göreli azalma açısından psikolojik olarak doyurucu değildir.

"ORTALAMA KÂR HADLERI" ANLAYIŞINDA YENİLİK:

111. madde içinde somutlaştırılan "ortalama kar hadleri" müessesesi, şekilsel açıdan bir madde içine sığdırılan, ama önemi ve etkileri itibariyle tüm sistemi içeren ilginç kurumlardan birini oluşturmaktadır. Bazen otokontrolu sağlayan, bazen de gerçekten izlenmesi çok güç uğraşı alanlarına karşı etkin vergiciliği yerleştiren bir kurum.

Ama daha önce değindiğimiz uygulamayla şekilselliğin farklılığını, yine bu kurumda da etkin şekilde görüyoruz. Bir bölümü itibariyle gerçek vergi yükümlülüğü oluşturup bunu arayıp bulmaya yarar,diğer bir açıdan ise gerçekten sapmaları körükleyen ve adil vergicilik ilkelerine çok ters düşen bir görüntü sergilemektedir. Bunun için de diğer vergi kurumlarını, diğer bir deyişle vergi yargıçlarını ve itiraz ve temyiz komisyonu sayıları yoğun şekilde artan dayanaksız ve sonuçsuz işlemlere boğmaktadır. Esasen yeterli kapasiteden yoksun bu gözetici kurumları daha da yok yere işgal ederek verimlilikten uzaklaştırmaktadır.

Hemen belirtelim, bu tanımlamalara yolaçan çarpıklık, maddenin düzenlenim şeklinden ve bu şeklin gerisinde sahiplerin uğradığı haksız durumlardan, ya da vergi salınması haklı da olsa haksızmış gibi gösterip yükümlülükten kurtulma olasılığının büyüklüğünden kaynaklanmaktadır. Daha açık bir şekilde ortaya koymak için örnek vermeye çalışalım. Maddenin birinci fıkrasında ortalama kâr hadlerine tabi müesseseler sayılırken, her türlü perakendeciler yanında her türlü nakliye işlemi de denilerek perakendeciliğe benzer sayımı ve izlenmesi güç alanlar da kapsama alınmıştır. Bu zorunlu ve tutarlı bir öngörü olup kesinliği değil, nitelik farklılığını dikkate almayı gerektirmektedir.

Ne var ki, böyle olmamış, gerçek usulde vergi mükellefi olan uluslararası nakliye kurumları, gerçek usulde vergilendirmeyi olası kılan belgeli işlemlerine karşın ortalama kâr hadlerine tabi tutulmak istenmiştir. Ve sonuçta da içinden çıkılmaz ve adil vergilendirmeyi zedeleyen anlaşılmaz bir durum ortaya çıkmıştır.Kuşkusuz itiraz komisyonları devreye girmiş ve davalar genellikle kazanılmıştır.

Yeni tasarı ise bu boşluğu iyi görmüş ve değerlendirmiştir. Kaldırdığı hükümler ve getirdiği öngörü ile "ortalama kâr hadleri"müessesesini vergi davalarını gereksiz yere artıran bir vergi kontrol tekniği olarak geliştirmiştir. Bunun için de aynı tanım kapsamı kurumlarla ilgili kâr hadleri uygulamasını vergi inceleme dönemlerine ve inceleme elemanlarının kararına bırakmıştır. Başka deyişle eğer belgeler ve kayıtlar gerçekten gösterilenin üzerinde gelir oluşum kuşkusu taşıyorsa, bu taktirde bulgularla ortalama kâr hadleri uygulamasiyle idarenin resen taktir yolunu denemesini öngörmüştür.

Değindiğimiz gibi, günümüz gerçeklerine yakın ve akılcı bir düzen olarak değerlendirilebilir bu öngörü.

YARIN: KURUMLAR VERGİ TASARISI

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

27 MART

1963 Ankara'da faşist bir grupla, üniversiteli devrimci gençlerin Zafer Anıtı önünde karşılaşması üzerine çıkan çatışmada 30 kişi yaralandı. Olaya ordu birlikleri ve polisin müdahalesi üzerine 20 kişi gözaltına alındı. Bu arada AP Genel Merkezi tahrip edilerek evraklar yakıldı.

1964 İstanbul Kartal'da Singer Dikiş Makinası Fabrikasında, Maden–İş sendikasına bağlı işçiler, işverenin toplu sözleşme görüşmelerine katılmak istememesi ve sosyal hakları vermemekte direnmesi üzerine greve gittiler.

1976 Malatya Doğanşehir ilçesinde bazı ilerici öğrencilerin dövülmesini protesto eden bir grup gösteri yürüyüşü yaptı. Yürüyüşe faşistlerin saldırması üzerine çıkan çatışmada 30 kişi yaralandı, 35 kişi de gözaltına alındı.

1977 RIFAT KURT

Adana'da devrimci öğrenci Rıfat Kurt kitap sergisine, faşistler tarafından dökülen benzin sonucu yanarak öldü.

HAKAN TUĞRUL

İzmir'de faşistlerin 22 Mart günü Bahçelievler Kültür ve Dayanışma Derneğine düzenledikleri silahlı saldırıda ağır yaralanan üç devrimciden orta okul öğrencisi Hakan Tuğrul öldü.

DEMOKRAT GÖZÜYLE DÜNYA

Uluslararası platformlarda

26 Mart günü Paris'te OECD Genel Sekreteri Van Lennep'in başkanlığında başlanan toplantıda, Federal Almanya'nın koordinatörlüğü altında bulunan "Türkiye'ye Yardım" programı ele alındı. Bu toplantı sonucunda OECD ülkelerinin 1 milyar dolar dolayında kredi vermesi bekleniyor. Demirel Hükümeti'nin bunun yanısıra özel bankalardan ve petrol üreten ülkelerden 500 milyon dolar, IMF'den 300 milyon dolar, Dünya Bankası'ndan 250 milyon dolar kredi alması ve 800 milyon dolarlık dış borcun ödenmesinin ertelenmesiyle toplam 3 milyar dolar dolayında yeni bir dış borçlanmaya gitmesi beklenmektedir. 1979'da ertelenen borç tutarı 1 milyar dolar dolayındaydı. 1980 yılı içinde ise yaklaşık 2 milyar dolar borcun ödenmesi gerekiyor. Türkiye, Osmanlı İmparatorluğunun başına gelenlere benzer bir biçimde yüzyıllık biraradan sonra iflasın eşiğine gelmiştir yeniden. Dış borçların ödenme vadeleri peşpeşe gelmekte, bunların ana paralarının ve faizlerinin ödenmesi için yeniden borçlanmaya, ya da ertelemelerle bunların hacmini genişletmeye gitmek zorunda kalınmaktadır. Böylece emperyalist bağımlılık ilişkileri tümden koparılamaz hale getirilmeye çalışılmaktadır.

Demirel Hükümetleri 1960'larda izlenen emperyalizme bağımlı sanayileşme, ve enerji politikaları sonucunda bugünkü iflasın baş hazırlayıcısı olmuştur. Demirel'in bugünkü azınlık Hükümeti ise bu bağımlılık ilişkilerini daha da yoğunlaştırarak, önümüzdeki onyıllar içinde Türkiye'deki bağımlı kapitalizmin kaderini mutlak biçimde emperyalist sistemin kaderine bağlama yolunda peşpeşe gelen adımlar atmaktadır. Başbakanın baş ekonomik danışmanı Turgut Özal bu yolda atılan adımları Dünya Bankası'nın yöneticisi ve Vietnam savaşının "ünlülerinden" McNamara'ya şöyle anlatmaktadır: "Kamu sektörünü desteklemeye son verdik, yabancı-sermayeye açıldık, yatırımların bir bölümü durdurulacak, Türk sanayiinin kotalar yoluyla korunmasına son verilecek, Türk ekonomisinde temel yapısal değişiklikler yapılacak." Demirel Hükümeti ekonomi politikasında yapılacak değişiklikler konusunda Dünya Bankasına bilgi vermeyi taahhüt ederek, Düyunuumumiye İdaresinin egemen olduğu günleri hatırlatmaktadır. Demirel Hükümeti Turgut Özal'ın aracılığıyla şu ilkeleri benimsediğini ileri sürmektedir: "serbest rekabet, özel sektörü teşvik, sanayi, tarım ve petrol alanlarında yabancı sermayeye açılış."

1980 Mart'ında Türkiye'de siyasal bunalımın düğümlenme noktasına geldiği bir evrede emperyalist sistem Türkiye'yi kendisi açısından sağlam bir dayanak noktası haline getirme konusunda kararlı görünmektedir. Bir yandan oluşturulan yeni savunma hattında Türkiye'nin yerini alması için çaba sarfedilir ve İsrail ve Mısır'la sıkılaştırılacak ilişkilerin ön kulisleri yürütülürken, ekonomi alanında da bir dizi operasyon peşpeşe yürütülmektedir. Ve önümüzdeki günlerde SİA Anlaşmasından, dış borçlara ve Türkiye'nin siyasal yapılanmasına kadar bütün temel alanlarda karara varılacaktır. Bu ilişkiler çerçevesi içinde SİA anlaşması ile ekonomi alanındaki gelişmeler birbiriyle sıkı bir bağıntı içindedir.

Bazı "yorumcular"ın ABD'nin işin askeri yanıyla, Avrupalıların (özellikle Almanların) ise ekonomik kurtarma programıyla ilgilendiği ve Avrupa'nın Türkiye'deki "rejimin" geleceğiyle yakından ilgilendiği yolundaki değerlendirmeleri, gerçekliği yansıtmamaktadır. Bir bütün olarak emperyalist sistemle Türkiye'nin ilişkileri yeniden üretilmekte ve pekiştirilmektedir. Sağlanan dış krediler bağımlılık ilişkilerini genişleterek yeniden üretme hedefine yöneliktir. Bu kredilerle, Türkiye'deki ekonomik çarkın durması engellenmek istenmektedir. Bu konuda da herkes kendi çıkar alanıyla ilgilenmekte, bunun ötesinde daha ağır bir yükü üstlenmek istememektedir. Örneğin geçen yıl OECD bünyesi içinde İtalya'dan sağlanan 25 milyonluk kredi, İtalyan sermayesinin Türkiye'deki yatırımlarıyla bağıntılı olarak kullanılmıştır. Yani Murat Fabrikaları'nın gereksinimlerinin karşılanmasında, oto lastiği hammaddesi (Pirelli) ve diğer hammadde dışalımlarında... Japonya ise, geçen yıl verdiği 75 milyon doları arttırmasını isteyen Matthöfer'e, kendilerini esas olarak Tayland ve Pakistan'daki yatırımlarının ilgilendirdiğini söylemiştir.

* * *

Emperyalistler bundan önce de, İran'daki monarşist diktatörlüğü Orta Doğu'da sağlam bir kale haline getirmek için yoğun çabalar harcamışlardı. İran devrimi emperyalizmin "istikrar" programlarının ömrünün kısalığını göstermiştir. Latin Amerika'dan Orta Doğu'ya, Güney Asya'dan Uzak Doğu'ya kadar her yerde halk kitleleri "emperyalist istikrarı" zorlamakta. Ve sağlanan her "istikrar"ın ömrü daha kısa olmaktadır.

Dağınıklığı önlemek için

İran ordusunda geniş çaplı değişiklikler yapılacak

Beni Sadr Cumhurbaşkanı olduktan sonra, devleti yeniden örgütlemek için önemli adımlar attı. Bunların içinde en önemlilerinden biri de, Ordu'nun yeniden düzene sokulması.

● İran Savunma Bakanı Samran, oluşturulacak yeni ordunun yanısıra, devrim muhafızlarının da yeniden disiplin altına sokulacağını ve bunların düzenli milisler haline getirileceklerini söyledi

TAHRAN(ANKA)

Şah döneminde dünyanın en gelişmiş donatımına sahip İran ordusunda yapısal değişikliklere gidileceği açıklandı. İran yetkililerinin bu konuda yaptığı açıklamalarda, İran ordusunun içinde bulunduğu dağınıklıktan kurtarılması için çaba harcandığı belirtildi.

İran Savunma Bakanı Mustafa Samran, Şah döneminde sayısı 400.000'i bulan İran Silahlı Kuvvetlerinde hızla yapısal değişikliklere gidildiğini vurgulayarak, "Sayısı 250.000'e inen düzenli ordunun yanısıra 'pasdaran' adı verilen devrim muhafızlarının da disiplinli ve düzenli milisler haline getirileceği, eli silah tutan kadın-erkek herkesin bağlı olacağı 'bashing' adlı halk savunma güçlerinin örgütleneceğini açıkladı.

Samran: "Böylece tüm İran halkı iç ve dış tehlikeler karşısında seferber edilebilecektir. Bu arada düzenli kuvvetler içinde emir ve komuta hiyerarşisi yeniden sağlanacak, devrimden sonra kurulan komiteler de askerlerin günlük sorunlarıyla ilgileneceklerdir" dedi.

Yeni düzenlemeden sonra televizyonda da askeri eğitim programları düzenlenecek. Devrim muhafızları da halkı silah kullanımı ve gerilla taktikleri konusunda eğitecekler. Gerçekleştirilmesi düşünülen yapısal değişikliklerle İran'da "İsrail tipi" bir halk ordusu oluşturulacak.

İran silahlı kuvvetleri yedek parça eksikliği nedeniyle kulanılamaz durumda olan silahları kullanılır hale getirmeye çalışıyor. İran'ın yedek parça konusunda büyük bir darboğazın içinde olduğu ifade ediliyor. Devrik Şah'ın askeri donatımının bakım ve tamiri için sadece ABD'ye bağımlı olması ve kesilen ABD-İran ilişkileriyle de bu sorunun çıkmaza girdiği belirtiliyor. Şah'ın iktidardan uzaklaştırılmasıyla birlikte İran'dan çekilen 60.000 Amerika'lı teknik uzmanın yerinin doldurulması doğrultusunda çalışmaların hızlandırıldığı görülüyor.

Suriye ile SSCB arasında dostluk anlaşması imzalandığı öne sürüldü

Suriye-Sovyetler Birliği ilişkilerindeki yakınlaşmanın yeni bir aşamaya girdiği bildiriliyor. Son olarak Kuveyt'te yayınlanan "El Vatan" gazetesi, Suriye devlet başkanı Hafız Esat'ın iki ülke arasında dostluk anlaşması imzalanmasını kabul ettiğini yazdı. Dostluk anlaşması imzalanması, gazetenin Suriye başkenti Şam'dan bildirdiğine göre SSCB dışişleri bakanı Gromiko'nun gezisi sırasında ele alınmış ve başkan Esat'ın öneriyi kabul etmek için süre isteminde bulunmuştu. "El Vatan"ın bildirdiğine göre Esat daha sonra dostluk anlaşması imzalanması önerisi konusunda kararını verdi.

İki ülke arasında söz konusu anlaşma imzalandığı takdirde Orta-Doğu bunalımında yeni bir durumun ortaya çıkması sözkonusu. Bilindiği gibi Suriye ile Sovyetler arasında sürekli bağlar mevcut olup. Suriye silah gereksinimini Sovyetler Birliği'nden karşılıyor.

Bütün bunlara karşın geleneksel ABD dış politikasında Suriye'deki Esat rejimi istikrar unsuru sayılıyor ve rejimin ayakta kalması tercih ediliyor. Ancak Camp David anlaşmaları ve Mısır-İsrail yakınlaşmasından sonra bölgede hızla değişen ilişkiler ve Orta-Doğu dengesinin bozulması, Suriye-Sovyetler Birliği ilişkilerinin yeniden güçlenmesine neden oldu.

Son gelen haberler Sovyetler Birliği'nin Suriye'ye İsrail ile boy ölçüşebilecek silahlar vermeye başladığını gösteriyor. Askeri bakımdan güçlü bir Suriye Arap dünyasının askeri lideri durumuna geçeceği için Hafız Esat'ın içteki durumu da sağlamlaşacak. Buna karşılık FKÖ lideri Yaser Arafat'ın deyimiyle "Camp David anlaşmaları sonunda Orta Doğu sorununun dışına itilen Sovyetler Birliği bölge anlaşmazlığında yeniden söz sahibi olacak.

Peykar grubunun görüşleri:

'İRAN HALKININ EN BÜYÜK DÜŞMANI AMERİKAN EMPERYALİZMİDİR'

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran solu içinde yeralan çeşitli grupların görüşlerini yayınlamaya başlamıştık. Halkın Fedayileri ve Halkın Mücahitleri Örgütlerinden sonra, bugün de Peykar grubunun görüşlerini yayınlıyoruz.

Peykar örgütü Halkın Fedayilerinden sonra, İran solu içinde en etkin gruplardan biri. Bu örgüt Mücahidin grubu içinde 1975'de meydana gelen bir bölünmeden sondoğdu. Peykar, 12 sol örgütü biraraya getirerek gevşek bir ittifakın oluşmasını sağlayan Birlik Konferansı'nın düzenlenmesinde başı çekti.

Soru: İran'da kitle hareketinin doğmasında ve siyasal gelişmesinde Marksist hareketin nasıl bir etkisi olmuştur?

Yanıt: Sapmalara karşın son on yıl içinde Marksist-Leninist faaliyetlerin önemli bir etkisi oldu. Marksist Leninistlerin şahlık karşısındaki kahramanca eylemleri, kitle hareketlerinde siyasal bilinçliliğin yükselmesinde de büyük rol oynadı. Ama Marksist Leninistler kitleleri örgütleyemedi ve onların mücadelesinde önderlik etmede fazla bir rol alamadı. Son iki yıl içinde örgütümüz kitlelerle bağ kurabildi ve kitle ayaklanması ve kitleler içinde yürütülecek silahlı mücadele konusunda propaganda yapabildi. Fedayin grubundan arkadaşlar da kitle hareketine daha aktif biçimde katıldılar.

Soru: Mücadelenin şu dönemindeki görevler konusunda görüşleriniz nedir?

Yanıt: Kitlelerin demokratik ve anti-emperyalist mücadelesinin hedefi siyasal iktidarı elegeçirmektir. Hareketimizin zayıflığından dolayı, küçük burjuvazi kitlelerin önderliğini elegeçirebildi. Bu liberal burjuvazinin iktidarı ele geçirebilmesi için elverişli koşulları sağladı, çünkü örgütlü Marksist Leninist bir güç yoktu, kitleler bilinçlenmemişti, küçük burjuvazinin tutucu düşünme tarzı ve diğer etkenler rol oynamıştı. Hükümet ülkemizin bağımlı olmayan burjuvazisi tarafından ele geçirildi, ama burjuvazi çok kısa bir süre içinde emperyalizme bağımlı olmak zorundadır.

● **"Devrimci hareketin zayıflığı, liberal burjuvazinin iktidarı ele geçirebilmesi için elverişli koşulları sağladı"**

Soru: Şu anda sizce en büyük tehlike ve baş düşman nedir?

Yanıt: Baş düşman elbette ülke dışında dolaplar çeviren ve ülke içinde güçleri bulunan ABD emperyalizmidir. Komprador eğilimdeki bu güçler, sistemin yeniden kurulması yolunda çabalar harcamaktadır. Örneğin teknolojik olarak ve askeri danışmanları geri çağırarak orduyu yeniden kurmaya çalışıyorlar.

Soru: Bugün eski sistemi yeniden kurmaya çabalayan güçleri hangi örgütler temsil etmektedir?

Yanıt: Emperyalist güçler kitleleri seferber edebilecek herhangi bir partiye sahip değiller. Ulusal Cephe örgütlenmeyi beceremedi. Toplum içinde gerçek bir güç haline gelemedi. Burjuvazinin gücünden sözederken esas olarak hükümet, orduvb. içindeki gücünü kastediyoruz. Bazı önemsiz burjuva örgütleri var, ama bunlar bırakın kitleleri, kendi sınıflarını bile örgütlemeyi beceremiyorlar.

İslam Cumhuriyet Partisi küçük burjuvazinin üst tabakasını temsil etmektedir.

Mücahidin ve Militan Müslümanlar gibi devrimci demokratik örgütler de halk güçleri arasındadır.

Soru: Bugün sizce İran solunun temel görevi nedir?

Yanıt: Marksist Leninist solun görevi, herzamanki gibi, proletarya partisini yaratma yolunda mücadele etmek ve işçilerle köylüleri örgütlemektir. Ve bu, temel üzerinde ilerde bizi bekleyen tehlikeleri göğüsleyecek Halk cephesini yaratmaya çalışmaktır.

Devrimden sonra İran'da Amerikan bayrağı, halkın tepkisini en çok çeken simgelerden biri oldu.

Ziya Ül Hak: "Afganistan konusunda Sovyetlerle diyaloga hazırız"

Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak ABD'nin ülkesine önerdiği 400 milyon dolarlık yardımı az bulmuş ve 2 milyar dolarlık yardım istemişti.

İSLAMABAD (AJANSLAR)

Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi ile doğan durumdan sonra Moskova ile diyaloğa hazır olduklarını söyledi.

Pakistan Devlet Başkanı, "uluslararası ilişkilerde tıpkı siyasette olduğu gibi,son söz hiçbir zaman söylenmez. Daima açık kapı bırakılır." dedi.

Bilindiği gibi Moskova, Pakistan'ın Çin ve ABD'nin baskısı altında Afganistan'lı gerillalara destek sağladığını ve yardımı ettiğini ileri sürerek, öncelikle Pakistan'ın Hindistan ve Afganistan'la ilişkilerini düzeltmesi gerektiğini savunuyor. Sovyetler Birliği aynı zamanda, Pakistan'ın Çin ve ABD yardımıyla savunmasını güçlendirecek önlemler almasını da eleştiriyor.

General Ziya Ül Hak, ülkesinin ulusal güvenliğini güçlendirme çalışmalarının artacağını söyledi, bu alanda şimdiye kadar aldıkları bütün önlemlerin halk tarafından desteklendiğini ileri sürdü.

Öte yandan, Ziya Ül Hak, Pakistan'ın kendisine herhangi bir yükümlülük getirmeyen yabancı ekonomik yardımları almaktan memnunluk duyacağını söyledi. Ziya Ül Hak daha önce Afganistan'daki Sovyet müdahalesi üzerine ABD tarafından önerilen 400 milyon dolarlık yardımı, az bulduğu için reddetmişti.

SBKP Politbüro üyesi Kirilenko "Salt 2 Carter tarafından engelleniyor"

BUDAPEŞTE(A.A)

Macaristan Komünist Partisinin 12. Kongresinde konuşan Sovyet siyasi bürosu üyelerinden Andrei Kirilenko, ABD'nin Afganistanda darbe yapmasının koşullarını ortadan kaldırdıktan ve bütün güvenceleri sağladıktan sonra Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekileceklerini söyledi.

ABD ve Sovyetler Birliği arasında Salt II konusunda anlaşmaya varılması yönünde Polonya tarafından yapılan uzlaşma önerisine uyacaklarını söyleyen Kirilenko, "Bu çalışmalar Carter yönetimi ve siyasi çevreler tarafından her zaman baltalanıyor" dedi.

Kirilenko, "Sosyalist ülkeler silahsız bir dünya da her zaman iyi ilişkiler içinde olunmasını isteyen ülkelerdir" şeklinde konuşarak "tüm bunlara karşın ABD'nin bu ülkeler üzerinde askeri üstünlük kurmak için çaba harcadığı yolundaki görüşünü tekrarladı.

EKONOMİ

BM. Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun (ECE) 1979 Avrupa Ekonomik raporu:

"İMF, OECD ve Dünya Bankası kredileri için başka önlemler de gerekli"

● Dünya Bankası, OECD ve IMF 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda değişiklikler yapılmasını istiyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu beş büyük güney Avrupa ülkesinin ekonomileri açısından 1979'un çok olumsuz bir yıl olduğu açıklandı. Birleşmiş Milletler'e bağlı Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) araştırmasının Türkiye'ye ilişkin bölümünde, ödemeler dengesindeki açığın arttığı, üretim ve imalat sanayiinde gerileme olduğu belirtildi.

Cenevre'de yayınlanan ECE raporunda Türkiye ile ilgili olarak şöyle denildi:

"Türkiye'de 1977'de yavaşlamaya başlayan üretim artış hızı, 1978'de daha da düşmüş ve özellikle sınai üretimdeki azalma nedeniyle, 1979'da öngörülen % 7.8 hedefe karşılık % 1'de kalmıştır. Tarımsal üretimde 1979'da yavaşlayarak bir önceki yıl kaydedilen % 2.9 ve öngörülen % 3.8- hıza karşılık yalnızca % 1.8 oranında artmıştır. % 10.4'lük hedefe karşılık sınai üretim % 3, imalat sanayii % % 3.6 gerilemiştir.

Aynı yıl tüketimde % 4 oranında bir artış görülmüştür. Sanayide artan birim maliyetler mal arzındaki kötüye gidiş, kamu kesiminde artan dengesizlik, ücret kısıtlamasına yönelik çabaların sonuçsuz kalışı, sektörel darboğazlar, spekülasyon ve maliyet-fiyat-ücret üçlüsünün oluşturduğu spiralin etkisiyle enflasyon 1979'da olağanüstü boyutlara ulaşmıştır. Aylık tüketici fiyat artış oranı yıl boyunca sürekli hız kazanmıştır. Tüketici fiyatlarında Ocak Kasım 1979 döneminde ki artış % 54'tür. 1979 Haziranındaki devalüasyon da iç fiyatları etkilemiştir.

Önümüzdeki ekonomik programda yer alması beklenen önlemlere ek olarak, Uluslararası Para Fonu, (IMF) Dünya Bankası ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Türk hükümetinden gereğinden çok iddialı bulunan Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda da bazı değişiklikler yapılmasını istemektedirler. Örneğin, planda öngörülen yaklaşık % 8 büyüme hızının gerçekleştirilebilmesi için tasarruf oranının % 35 olması gerekmektedir. Oysa oran bugün % 15'in altındadır ve % 60'lık bir enflasyon ortamında tasarrufları sözkonusu düzeye çıkarmak gerçekçi değildir.

Son devalüasyonun yanısıra, IMF'nin 234 milyon dolar tutarındaki üçüncü dilim kredisinin, OECD'nin 906 milyon dolarlık yardım paketinin, toplam 180 milyon dolara ulaşan Dünya Bankası kredileri ile uluslararası ticari bankaların kredilerinin gerçekleşmesini sağlamak üzere başka önlemler de alınacaktır"

Devalüasyon işçi ve ihracat dövizlerini arttırmadı

ANKARA(THA)

Özellikle işçi ve ihraç döviz girdilerini artırmayı amaçlayarak yapılan devalüasyonun amacına ulaşmadığı saptandı.

Devalüasyon uygulamasından sonraki iki ay içersinde toplam 800 milyon dolarlık işçi dövizi girdisi elde edilmesi hesaplanırken Şubat ayında gerçekleşen miktar, maliye ve merkez bankası ilgililerini "hayretler" içersinde bıraktı. İşçi döviz girdisi ocak ayında elde edilen 83.3 milyon dolara göre yüzde 108 oranında artış gösterme sine rağmen, işçi döviz girdilerinde devalüasyondan sonra beklenilen "patlama" gerçekleşmedi.

Öte yandan şubat ayında yapılan ihracat bir evelki ayın rakamı olan 228 milyon dolara göre yüzde 11 oranında daha az oldu.

GÖSTERGE

Tam fiyasko ....ve...ve

Arslan Başer KAFAOĞLU

Bu yazının yazıldığı gün Demirel'in istikrar paketi denen zam ve sömürü önlemleri demeti ikinci ayını doldurmuştu. Bu kararlar alındığında bu gazetede okuyucularımıza anlattığımız herşey eksiksiz ama fazlasıyla gerçekleşmiştir. Dış banka kredileri gelmemiştir (gelmez de), fiyatlar düşmemiştir (düşmez de), çift fiyat kalkmamıştır (kalkmaz da). İşçi dövizleri ve dış satım artmamıştır (artmaz da)... Sadece emekçi halkımızın çektiği yanına kalmıştır. İki ayda yaşam bahası yüzde 35 artmıştır. Oysa devalüasyon Ocak ayının sonunda yapılmıştır. Eğer Şubat tek başına alınırsa, yaşam bahası artışı yüzde 22-24'tür (kentine göre). Yüzde 35 oranındaki iki aylık artışın karşılığı yıllık enflasyon oranı yüzde 264'tür. Demirel iktidarı sayesinde Şili, Brezilya ve Uruguay'a futbolda değilse bile enflasyonda yetişiyoruz, hatta onları geçeceğiz.

Bu yaşam bahası artışı sürecek. Çünkü doların serbest piyasa fiyatı 52 lirayken hükümet resmi dış alıma 70 liralık bir dolar değeri biçmiştir. Piyasanın bu 70 liralık dolar değerini içine sindirmesi, hazmedebilmesi için hükümet bir seri para basma ve zam operasyonu daha yapacak. İki ayda "para arzı" yüzde 7,5 ya da 30 milyar lira şişirilmiştir. Mart ayında bu iki aya eşit bir "para arzı" olacağına kesin gözüyle bakmak gerekir. Aslında hükümet dolarını 35'ten 70 liraya çıkardığı akaryakıta (bu hesaba göre) eksik oranda zam yapmıştır. Eğer Demirel devalüasyondan önceki "akaryakıt istikrar fonu balânsını" kurmak istiyorsa -ki bu felsefeyi savunuyor kendisi- akaryakıta yeni zamlar yapacaktır. Yaptı da... Bu zamlar sürecektir. Kâğıtta, demirde, çimentoda başka zamlar da beklemeli. Çünkü Demirel hükümeti zamların yapılmadığı bir maliyetler serisine göre KİT'lere zam yapmıştır. Şimdi bu zamlar da, Demirel'in savunduğu KİT'lerin gelir-gider dengesini sağlayamıyor. Zamlar yeni zamlar getirir hep...

Demirel bu fiyasko karşısında üç önleme başvuruyor:

1) Bol bol gerçek-dışı beyan: Örneğin transferlerini büyütüyor, herşeyin varlığını ileri sürüyor. "Şöyle transfer yaptık, böyle mal getirdik." diyor. Ama eski transferlere göre bir artış yok resmi rakkamlara göre...

2) Dış yardım masalı: Bu masalın da artık inanılır yanı kalmamıştır. Arkadaşımız Metin Toker'in de 23 Mart günkü Hürriyet gazetesinde belirttiği gibi, Demirel hükümeti Ecevit hükümetinin aldığı krediler dışında pek birşey sağlamış sayılmaz, kredi olarak...

3) Kendini tek çare görüp, kendine ve getirmek istediği düzene karşı yükselen muhalefeti, ülkenin ve devletin kendine çevrilmiş tehlikeler olarak göstermek. Bu yolla devlet güçlerini kışkırtıp, kendi baskıcı yöntemleri için kullanmak. Başarılı olduğunu sandığı bu yolda Demirel kısa zamanda başarılı olmadığını anlayacaktır. Bizim bu yolda somut bilgilerimiz yok ama, olayların ve tarihin mantığı bunu gösteriyor.

Bir yandan ulusçu, milliyetçi ve memleketçi ve medeniyetçi görünmenin, öte yandan ülkenin Anayasası'na aykırı mektuplarla yabancı bankalardan, Dünya Bankası'ndan yardım dilene, Anayasa'yı zorlayarak doğal kaynaklarını ona buna peşkeş çekmenin ve yirminci yüzyıla ters düşen insanlık dışı sürgün, kıyım ve işkence uygulamalarının süregideceğini en gafil kişiler bile ummamalıdır. Halkımıza müjde olsun, bu yönetim gümbür gümbür gidecektir. Ülkeyi adeta bir tepsi içinde sunduğu çıkar çevreleri bile bu iktidarı tutamayacaktır...

Çünkü, fiyaskoyu kimse alkışlamaz... Hatta şölen sofrasına oturma hazırlıkları ile iştahları açılanları bile...

GÜNÜN GÖZLEMİ

Kitaplarla

Turhan TEMUÇİN

Bir oto hırsızlığı şebekesi ile ilgili olarak emniyette sorguya çekilen Ankara Sanayi Odası üyelerinden birisi dövüldüğünü ileri sürmüş. Savcılık, yaptığı soruşturmada dövme olayı olmadığı için, dövdüğü ileri sürülen başkomiser hakkında takipsizlik kararı vermiş.

Dövüldüğünü ileri süren Ankara'nın en ünlü oto tamircilerindendir. Tamirci dediysek, öyle Sanayi Çarşısında tek göz dükkânda arabanın altına kendi yatıp işçilik yapan türden tamirciler sanmayın. Hazretin emrinde ustalar, kalfalar, çıraklar çalışır. Siparişleri telefonla alır, telefonla verir. El sıcak sudan soğuğa girmez. Lüks oto sahibi varlıklı kişilerin gözdesidir. Böyle olunca şu ünlü sosyete dişçisinin olayında polisin söylediği gibi bu hazret de "Dövülecek sınıftan değildir."

Dövülecek sınıftan olmayan birisi dövüldüğünü ileri sürerse, yer yerinden oynar. Bu efendinin olayında da öyle olmuştur. Savcılık dövme olayı için takipsizlik kararı vermiştir ama, THA'nın haberine göre Sayın Başbakan Süleyman Demirel bu sanayi odası üyesi vatandaş için kişisel ilgi göstererek takipsizlik kararına rağmen yeniden soruşturma açılmasını istemiştir.

Elimde Yılmaz Güney'in, Hücrem, Salpa ve Sanık adlı kitaplarının üçünü bir araya toplayan "Selimiye Üçlüsü" adlı kitabı. Bir uykusuz gecede Sanık'ı bir kez daha okuyorum. Sanık Ahmet oğlu, dokuzyüzkırkbeşte Medine'den, Saimbeyli ilçesinde doğma, Tufanbeyli ilçesi, Bozgüney köyü, cilt sekiz, sahife seksendört, hane otuzaltı nüfusuna kayıtlı. İstanbul Teknik Üniversite son sınıf öğrencisi Yaşar Yılmaz. Zaman, yirmidört Ağustos 1972. Yer İstanbul.

"Zıpla" diyorlardı. Ayakta zor duruyordu. Zıplıyamıyordu. Bitkindi. Başını dik tutamıyordu. Önüne düşüyordu başı. Kuvvetli bir kol sarıldı, kaldırıp vurdu tabanlarını yere. Ayakları yere çakıldıkça, beyni yuvasından fırlıyor, sonra yuvaya düşüyordu sanki...

Bir kap yemek, bir dilim ekmek. Su yoktu. Yemekten sonra tuvalete götürdüler. Su tenekesi paslıydı, su kahverengi bir bulanıklık içindeydi, pisti, gözle görülen küçük kırıntılar ince sümük gibi şeyler oynaşıyordu. İçmekle içmemek arasında bocaladı. Su yüzeyindeki pislikleri dağıttı, bir avuç içti. Pas, teneke, toprak kokuyordu.

"Doktor bey" dedi Yaşar, bir daha dövülürsem bir şey olur mu ayaklarıma? Kangren filan?

"Sen istediklerini kabul etmezsen daha çok dayanır bu ayak, hiç merak etme. Kangren olursa da keseriz."

Sanık Ahmet Oğlu Yaşar Yılmaz o tarihte öğrenci idi, sanayi odası falan üyesi değildi ve o tarihlerde başta Sayın Başbakan Süleyman Demirel olmak üzere kimse bu insanlık dışı işkencelerle ilgilenmiyordu. Naim Talu'lar, Ferit Melen'ler "Araştırdık, yok işkence" diyorlardı.

Ama şimdi bakındı hele, ne de duyarlı oluyorlar Sanayi Odası üyesinin dövüldüm savına karşılık!

"Selimiye Üçlüsü" her sosyalistin başucu kitabı olmalıdır. Unutmamak için, bilmek, öğrenmek için.

Kitaplar, tek dostumuz. Kitaplar bunalımlı günlerin tek yoldaşı. Bugünlerde yapılacak en güzel şey okumak, daha çok okumak.

Dostum M. Sunullah Arısoy da son kitabını gönderdi. Adı "Sabrın Gülü". Sen Bizi Bağışlama Atatürk'te şöyle diyor Arısoy: *"Senden güçlenip/ seni aşarak/ Bir güzelim ülke doğurganlığının/ Şehveti içinde/ Tomurcuklanıp uç vermiş gençler /Bereketli yağmurlar gibiydiler/ Yağdı yağacak.. Biz onları, alanlarda, sokaklarda,/ Okullarda vuruşturup/Vurdumduymaz, umursamaz, sinsi/ Bir acımasızlıkla hergün ama hergün/ Törenli, törensiz gönderiyoruz / Kıyıma, ölüme şimdi/ Hem de/ Adını ana ana/ Sen bizi bağışlama...*

Ve sonra "AZ" DIM: Bir gece yarısı, yarı diri, yarı ölü/ Unutulmuş bir karanlık içinde/ Şimdi kaç binler, bilir miyim? Ne türlü uykular içinde...

(Devamı 7. Sayfada)

YSE İŞÇİLERİ KIYIMA VE SENDİKAL BASKIYA KARŞI MÜCADELEDE KARARLI

İşçiler, MİSK'e bağlı Köy YSE-İş'e geçmeye zorlanıyor

YURT HABERLERİ SERVİSİ

YSE'deki kıyım uygulamaları tüm hızıyla sürdürülürken, bir taraftan da işçilerin MİSK'e bağlı KÖY-YSE-İŞ Sendikası'na geçmeleri için baskı altında tutuldukları bildirildi.

Kayseri YSE 9. Bölge Müdürlüğü'nde çalışan 25 işçinin işine son verildi. Olay üzerine Türk-İş'e bağlı YSE-İŞ 1. ve 2. Şube Yönetim Kurulları adına Ali Tosun ve Ekrem Utkan tarafından yapılan açıklamada, işten çıkartılan işçilerin MİSK'e bağlı Köy-YSE-İŞ Sendikası'na geçmeye zorlandıkları savunularak şöyle denildi:

"İşten çıkarılan arkadaşlarımızın tek kusurları Türk-İş'e bağlı YSE-İŞ Sendikası üyesi olmalarıdır. İşverenin yasa tanımaz, hukuk dışı uygulamaları YSE 9. Bölge Müdürlüğü işyerlerinde çalışma barışına gölge düşürmekte ve huzursuzluğu hergün biraz daha arttırmaktadır. Bu katı tutum devam ettiği sürece iş yerinde huzurun sağlanması sözkonusu olamaz. Türkiye genelinde YSE işyerlerinde oynanan bu oyunlar bu devre için kara bir leke olarak kalmaya mahkumdur. İşverenin bu uygulamalarının temelinde Türk-İş üyesi güçlü YSE-İŞ Sendikası'nı dağıtmak ve üyelerini de MİSK'e bağlı KÖY-YSE-İŞ Sendikası'nda toplamaktır. Bilinçli ve örgütlü YSE-İŞ Sendikası üyeleri bu baskılara boyun eğmeyecektir. İşveren tarafından desteklenen MİSK üyesi KÖY-YSE-İŞ Sendikası acı sonlarını görerek yurt düzeyinde işçi parası ile alınmış lokalleri, binaları diğer gayrimenkulleri ile ortak oldukları fabrika hisselerini satarak paraya çevirmekte işçi mallarını çıkarları uğrunda kullanmaktadırlar."

Öte yandan Muğla YSE Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde MİSK'e bağlı Köy-YSE-İş Sendikası'nın yetkili kılınması üzerine TÜRK-İŞ'e bağlı YSE-İş Senikası yetkilileri ve üyeleri tarafından sendika lokalinde geçtiğimiz hafta yapılan toplantıda, ilerde belirlenecek bir günde hak direnişine geçilmesi kararlaştırıldı.

Kayseri, Plevne Mahallesi halkı:

"Faşistler şimdi de evlerimize saldırıp hırsızlık yapıyorlar"

● "Gelişecek olaylardan Vali ve Emniyet Müdürü sorumludur"

KAYSERİ(DEMOKRAT)

Plevne mahallesi halkı, devlet terörünün ve faşist saldırıların had safhaya ulaştığını ve faşistlerin yeni bir yöntem uygulamaya başladıklarını belirterek şu açıklamayı yaptılar: "Faşistler 'komünist' diye adlandırdıkları ilerici, devrimci ve demokratların evlerine saldırarak, hırsızlık yapmaktadırlar.'

Öte yandan, mahallede bulunan ilericileri göçe zorlamak amacı ile, faşistlerin kapı kapı dolaşarak tehditlerde bulunduklarından yakınan Plevne halkı, özetle şunları söyledi: "Faşistler gece gündüz demeden evlerimize saldırıp, hırsızlık yapmaktadırlar. Zorla para toplamakta, dergi satmakta ve bildiri dağıtmaktadırlar. Emniyet Müdürüne başvurduğumuz halde bugüne kadar bu konuya eğilmediler. Faşistlere karşı direnen gençlerimiz polis tarafından gece evlerinden alınıp götürülmekte çeşitli işkenceler yapıldıktan sonra bırakılmaktadırlar. Bu duruma bir son verilmesini istiyoruz. Ayrıca, mahallemizde açılması düşünülen ÜGD kitaplığının, açılmasından sonra gelişecek olaylardan da Vali Babür Ünsal ve Emniyet Müdürü Mehmet Ali Özen sorumlu olacaklardır."

İşyerini terketmeyen inşaat işçileri "Şantiyede Yol-İş'e bağlı Türk Yapı-İş Sendikası'nın yetkili olduğunu duyduk. Sendika bizden habersiz işverenle sözleşme imzalamış"

Oyak Kutlutaş inşaatından 83 işçi çıkarıldı

İZMİR(DEMOKRAT)

Oyak/Kutlutaş İnşaat Şirketinin İzmir Balçova'da kurulu bulunan şantiyesinde çalışan 100 işçiden 83'ü işten atıldı. Atılan inşaat işçileri işyerlerini terketmedi. 1 Ocak 1979 tarihinde kurulan şantiyede çalışan inşaat işçileri, ücretlerinin az olduğunu ve hiçbir iş güvencelerinin olmadığını belirterek, "Burada köle gibiyiz. Hergün içtima ile işe başlıyor gece yarılarına kadar çalışıyoruz. Tatil diye birşey yok. Tatil yapmak istesek, mesaiye kalmak istemesek işveren tarafından işten atılmakla tehdit ediliyoruz. Ücretlerin artmasını isteyince de toplu olarak işten atıldık." şeklinde konuştular. Çimento ve kaynak işlerinde çalışan işçilere eldiven dahi alınmadığını söyleyen inşaat işçilerinden Haydar Dayanç ise şöyle dedi: "Burada amele 110, usta 210 lira yevmiye alıyor. Şantiyede Yol-İş'e bağlı Türk Yapı-İş Sendikası'nın yetkili olduğunu duyduk. Ama bugüne kadar sendikayı görmedik. Bu zamana kadar aidat da ödemedik. Oysa sendika bizim adımıza işverenle sözleşme imzalamış. Aidatlarımızı da toptan işverenden alarak döner sermaye oluşturmuş başka işlerde kullanıyormuş. Yani sonuç olarak işveren gelirken kendi sendikasını da alıp getirmiş. Bu zamana kadar sayısız devalüasyon oldu bizim ücretlerimiz hâlâ aynı, ama işveren 450 bin liraya anlaştığı dairelerin fiyatını 2.5 milyon liraya çıkardı."

4.3.1980 tarihinden itibaren şantiyede işsiz olarak beklediklerini ifade eden Kutlutaş inşaat işçileri "İşveren, bizi haklı olan davamızdan döndürebilmek için her türlü şeyiyaptı. Şantiyenin işgal edildiğini iddia ederek sıkıyönetime ve, polise başvurdu. Jandarma ve polisler gelerek ifadelerimizi aldılar. Polisi biz çağıracağımıza onlar çağırıyor. Haklı olan biziz. Ücretlerimiz artsın, tatil hakkı tanınsın sosyal haklarımız verilsin istiyoruz. İşveren hala bizimle anlaşmazsa çadırlarımızı kurup direneceğiz." dediler.

ÖZEL SEKTÖRE 15-20 KURUŞA VERİLEN TUZ, HALKA 50 LİRADAN SATILIYOR

ANKARA (DEMOKRAT)

TMMOB'ye bağlı Jeoloji ve Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Mustafa Pehlivan ve Faruk Aktuzlu yaptıkları ortak açıklamada, bugün özel sektöre 15-20 kuruşa verilen tuzun halka 50 liraya satıldığını belirtti.

Ülkemizin potansiyel olarak büyük tuz kaynaklarına ve rezervlerine sahip olduğunu söyleyen Pehlivan ve Aktuzlu, "1980 yılı içinde programda yer alan tuz üretimi 1 milyon 200 bin tondur. Tuzlalardaki üretimin Osmanlı İmparatorluğu döneminden kalma ilkel yöntemlerle yapıldığı düşünülürse, bu sene programlanan üretime ulaşılamayacağı görülmektedir. Böylece TEKEL'in gerekli üretimi yapmadığı izlenimi yaratılmaya çalışılıyor" dedi.

ODTÜ Ege Bölgesi öğrenci Aileleri Derneği:

'ODTÜ'de düşünce özgürlüğü hiçe sayılıyor'

İZMİR(DEMOKRAT)

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Ege Bölgesi Öğrenci Aileleri Derneği'nce basına yapılan açıklamada, ODTÜ'de özerk üniversite ve bilim özgürlüğünü ayaklar altına alan, düşünce özgürlüğünü hiçe sayan bir anlayışın sergilendiği savunuldu.

Öğrenci Aileleri Derneği bu görüşlerine destek olarak şunlara yer verdi:

"Çalışma Özgürlüğüne ters düşen haksız ve tutarsız işten çıkarmalar.

Eğitim alanı içinde jandarma birliklerinin varlığı ve eğitim özgürlüğüne set çeken baskılar.

Demokratik işlerliğin gereği olan Öğrenci Temsilciliği Konseyi seçimine izin veren, sonra da, Öğrenci Temsilciliği Konseyi (Ö.T.K.) yasal değildir diyerek yöneticilerini tutuklayan, 8 ayı aşkın süredir yargı organı önüne çıkarmayıp, yargılanmalarını engelleyerek adalet kavramına gölge düşüren bir anlayışa ve uygulamaya demokratik bir uygulama denilebilir mi?"

"Biz anneler ve babalar olarak bir kez daha tekrarlarız ki yasaların bize tanıdığı tüm olanaklardan yararlanarak, ODTÜ'de demokratik ve özgür eğitimin var olabilmesi için O.D.T.Ü. Rektörlüğü, Öğretim üyeliği, Öğrenci Temsilci Konseyi ile bir bütün olarak çalışacağız" şeklinde sürdürülen açıklamada daha sonra şöyle denildi:

"Yine O.D.T.Ü.'de demokratik ve özerk eğitim işlerliğininin en güzel örneğini veren Ö.T.Konseyine ve bütünlüğüne yönelecek tüm saldırılara, baskılara ve tertiplere karşı olduğumuzu bir kez daha kamuoyuna duyururuz."

Bilim-Eğitim Kurultay'ında Anayasa'nın 21. maddesinin çiğnendiği iddia edildi

İZMİR(DEMOKRAT)

İzmir'de Bilim Eğitim Kurultayı -80 başladı. Açılış konuşmasını yapan Doç.Dr.Ataman Tangör, Anayasa'nın 21. maddesinde öngörülen "Herkesin bilimi serbestçe öğrenme, öğretme, yayma ve her türlü araştırma yapma hakkının engellendiğini ileri sürdü.

Tangör açıklamasında, "Anayasal Demokratik hak ve özgürlükler rafa kaldırılarak yerine "önlem paketi" adı altında baskı yöntemleri ve uygulamaları getiriliyor." dedi.

Kongre'de konuşan diğer konuşmacılar özetle, gerçek bağımsızlık ve özgürlüklerinin ancak grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının alınmasıyla gerçekleşeceğini, söyleyerek tüm eğitim kurumlarında can güvenliğinin sağlanmasını ve eğitim emekçilerinin kapatılan yığın örgütü olan TÖB-DER'in açılarak tutuklu bulunan yöneticilerinin serbest bırakılmasını istediler.

ÇAL'DA ZAMLAR VE DÜŞÜK TABAN FİYATLARI PROTESTO EDİLDİ

DENİZLİ-ÇAL(DEMOKRAT)

Demirel Hükümeti'nin kuruluşundan hemen sonra Çal AP ilçe teşkilatınca hazırlanıp Denizli AP yöneticilerine ve parlamenterlerine gönderilen 48 kişilik kıyım listesinde yer alanların sürgünlerine devam ediliyor. Bundan bir süre önce tayinleri çıkan Çal Cumhuriyet Savcısı, Hükümet Tabibi, İlköğretim Müdürü, üç ziraat memuru, bir polis memuru ve Baklan kasabasından üç hemşireden sonra son olarak da Çal Lisesi Müdürü Yozgat'a, üç öğretmen de başka illere sürgün edildi.

Çal ilçesi ve çevre köylerde zamlardan sonra kıyım ve sürgünlere karşı da tepkiler sürüyor. Çal'a bağlı birçok köyde üreticiler pancar ve tütündeki sömürüyü protesto amacıyla bu yıl ekim yapmayacaklarını bildirirken, kıyım ve sürgünlere karşı ise geçtiğimiz 18 Mart günü Ticaret Lisesi'nde, 19 Mart günü de Çal Lisesi'nde öğrenciler boykota geçtiler. Liseye yeni atanan müdürün de öğrencilerin tepkisinden dolayı okula gelemediği bildirildi. Bu arada 17,18 ve 19 Mart günleri Çal'da çeşitli korsan gösteriler yapılarak zamlar, kıyımlar ve sürgünler protesto edildi.

SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN SÜRÜLMESİ HALK SAĞLIĞINI TEHDİT EDİYOR

Sağlık emekçileri, hükümetin hastaneye tayin ettiği faşistlerin sürgün listeleri hazırladığını belirttiler.

Şişli Etfal Hastanesi personeli sürgünlere karşı yemek boykotu yaptı

● Şişli Etfal'den 11 sağlık emekçisi Hakkari, Bitlis, Yozgat, Siirt, Bingöl, Konya gibi illere sürüldü.

● Adana Devlet Hastanesi'nden 15 kişi, Karaisalı Halk Eğitim Müdürü, Lise Müdürü, Zirai Donatım Kurumu'ndan bir memur da sürgün edildi.

HABER MERKEZİ

Şişli Etfal Hastanesi'ndeki ilerici, devrimci, demokrat 11 çalışanın, faşistlerin etkin olduğu il ve ilçelere tayin edilmesini protesto etmek amacıyla, memur ve hemşireler bir günlük yemek boykotu yaptılar. Aynı zamanda Valiliğe bir dilekçe ile başvuran personel sürgünlerin sayısının 25'e yükseleceğini ileri sürdüler.

Kendileriyle görüştüğümüz Hastane personeli CHP hükümeti zamanında, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından Şişli Hastanesi'ne tayinleri yapılan faşist büro memurlarının, AP Azınlık Hükümeti'nin kurulmasıyla, kendilerinden olmayan tüm ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci sağlık personelinin listesini çıkararak Şişli Hastanesi Başhekimi İsmet Gürpınar aracılığı ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na ilettiklerini bildirdiler.

Liste'nin Bakanlığa iletilmesinden sonra, tayinlerin başlatıldığını söyleyen sağlık personeli, "İlerici, yurtsever devrimciler Hakkari, Bitlis, Yozgat, Siirt, Bingöl, Konya gibi faşistlerin etkin olduğu yerlere tayin edilerek sindirilmek isteniyor' dediler.

Bu tayinleri protesto etmek amacıyla, Şişli Hastanesi sağlık personeli bir günlük yemek boykotu yaptı.

Şişli Hastane Başhekimi İsmet Gürpınar'ın hastanedeki ilerici ve devrimci personelin listesini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na iletmesinden sonra, kendisinin Bakanlıkça Amerika gezisine gönderildiği öğrenildi.

ADANA

Adana Devlet Hastanesi'nde çalışan, 15 kamu görevlisinin çeşitli illere sürgün edildiği bildirildi. Edinilen bilgiye göre, Adana Devlet Hastanesi'nde çalışan Dr. Çetin Özülke Van-Erciş, Hastane Müdür Muavini Kurtuluş Turgut Hakkari, Başhemşire Hürü Türkkolu Artvin, İntaniye Mütasısı Dr.Cabbar İyidiker Ordu, Dr.Mustafa Karakuş Mardin, İdare Memuru Orhan Ata Nevşehir, Hemşire Sevinç Özgür K.Maraş, Hemşire Hilal Sevim Kars, Aygüler Tarsuslu Sivas ve hastane Sayman Yardımcısı Erol Güllü'nün de Muş Sağlık Müdürlüğü emrine odacı olarak sürüldüğü öğrenildi.

Çeşitli illere sürülen diğer beş kamu görevlisinin ise, isimleri tesbit edilemedi. Çeşitli illere sürgün edilen kamu görevlilerinin üyesi bulunduğu Tüs-Der ve Tüm-Der Adana şubeleri sürgün olayını kınadıklarını açıkladılar.

KONYA EREĞLİ

Öğretmen sürgün ve kıyımlarının Konya'nın Ereğli ilçesinde de bütün hızıyla sürdürüldüğü bildirildi. Sürgün listelerini Ülkü-Bir Başkanı'nın Milli Eğitim Müdür yardımcısıyla birlikte düzenlediği öne sürüldü.

Yerlerinden alınan 29 yönetici ve öğretmen özellikle faşist terörün yaygın olduğu illere sürüldü. Sürülen öğretmenlerden 8'inin Ereğli Lisesi, 4'ünün Ereğli Ortaokulu, 4'ünün Atatürk Ortaokulu ve 13'ünün de İvriz Öğretmen Lisesi'nde görevli olduğu öğrenildi.

Ayrıca ilköğretimde de geniş bir kıyım listesinin düzenlendiği, sürgünlerin Konya Milli Eğitim Müdür Yardımcısı olan müfettişle Ülkü-Bir Başkanı Mehmet Çetinkaya tarafından birlikte hazırlandığı ileri sürüldü.

MENEMEN

İzmir Aliağa-Petkim tesislerinde öteden beri devam eden ilerici ve sol kesim üzerindeki baskılar yeni grup başkanının seçilmesi ve 3 işçinin iş akidlerinin feshi, 1 müdürün kızağa alınması ile yeni boyutlara ulaştı.

İşten atılanların adları şöyledir: Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Tunç Başeğmez, mühendis Ayfer Berbenoğlu ile sekreter Serrin Güçlü, Turan Tuna ise Genel Müdürlükçe pasif bir göreve getirildi.

Bu arada, idarenin elinde 158 kişilik atılacak yeni işçi listesi bulunduğu öğrenildi. Bu listelerin hazırlanmasında MC döneminde şef iken CHP iktidarı döneminde Müdürlük payesi ile mükâfatlandırılmış MHP'li kişilerin rol aldığı öne sürüldü.

İşçiler, bütün bu olanlara, işverence yönetildiğini söyledikleri Yapı-İş Sendikası'nın da seyirci kaldığını savundular.

İKTİDARIN YAŞATMAMA GİRİŞİMLERİNE RAĞMEN, HALK KOOPERATİFİNE SAHİP ÇIKIYOR

Karaborsacılara karşı güçlü olmak için kooperatifler birliği gündemde

HABER MERKEZİ

Hükümetin, bakkal ve marketlerin dışında kooperatiflere mal vermediği ve birçok temel tüketim maddesinin karaborsada olduğu, halk kooperatiflerinin kapatılmak istendiği bildirildi.

Rumeli Hisarı Tüm Yeni Halk Kooperatifi Başkanı Yahya Ay, Demirel'in "Türkiye'de yok yok" şeklindeki açıklamalarının yanlış olduğunu, var olan tüketim maddelerinin ancak karaborsada, depolarda bulunduğunu söyledi.

Ay, kooperatiflerde, birçok temel tüketim maddesinde olduğu gibi yağların da en adil bir biçimde dağıldığı için Unilever'in satış müdürünün "bakkal ve market ruhsatı getirin size de verelim" diyerek yağ vermediğini belirtti. Ay, hükümetin bu politikasının koperatifleri tamamen kapatmak amacına yönelik olduğunu, fakat kooperatiflerin tabanının halka dayandığı için bu tür bir uygulamadan çekinildiğini belirtti.

Demirel Hükümeti'nin politikasının belirli kişileri daha çok zengin etmek amacına yönelik olduğunu söyleyen Yahya Ay, konuya ilişkin şu açıklamayı yaptı:

"Amacımızın doğrudan halka hizmet olduğunu bilenler, bunu engellemek için ellerinden geleni ardına koymuyorlar. Her yerde, her şey var, doğrudur. Ama kime var, bu önemli. Bizim gibi kâr amacı gütmeden halka doğrudan hizmet eden kuruluşları batırmanın değişik yollarını arıyorlar. Yeşil margarin markette 67-70 lira arasında, bizde 45 lira olduğunu gören halk bize hücum ediyor. Halk, hükümetin kâr amacı gütmeden hizmet veren kuruluşlara bakış açısını, politikasını çok iyi bildiği için bizde olmayan temel mallara anlayış gösteriyor"

Geniş halk kitlelerinin talepleri üzerine, Yenibosna, Sarıyer, Küçükköy ve Kavacık'da da yeni halk kooperatiflerinin açılacağını belirten Rumeli Hisarı Yeni Halk Kooperatifi Başkanı Yahya Ay, birçok vatandaşın bakkalda, markette 1500 liraya satın aldığı gıda maddelerini kooperatiflerde 450 lira ucuza aldıklarını belirterek, kendilerine teşekküre geldiklerini söyledi.

Karaborsacılara ve stokçulara karşı "Koperatifler Birliği'nin gündemde olduğunu" açıklayan Yahya Ay, Kooperatiflere mal temini konusunda nasıl bir yol izlediklerini şöyle anlattı:

"Biz, temel tüketim maddelerimizin birçoğunu üreticiden, Anadolu'dan alıyoruz. Markette, bakkalda 70 liraya, 80 liraya satılan Dermason fasulyeyi biz 45 liradan satıyoruz. Hükümet yanlısı kooperatiflere verilen mal bizlere de verilse halkımız sıkıntı çekmeden ihtiyaçlarını karşılayabilecekler.

Çorum ve Ordu'da iki devrimci öldürüldü

Adana ve Osmaniye cezaevlerinden 6 faşist kaçırıldı

HABER MERKEZİ

Adana ve ilçesi Osmaniye'de bulunan cezaevlerinden adam öldürme ve öldürmeye teşebbüs suçlarından 3'ü hükümlü 10 tutuklu kactı.

Adana Cezaevinden önceki gün adam öldürmekten sanık iki faşist kaçtı. Ziyaretçi günü olmasından yararlanarak iki kişinin ziyaretçilerin arasına karışarak kaçmaya çalışırlarken yakalanmaları üzerine koğuşlarda sayım yapıldı. Yapılan sayım sırasında adam öldürmekten sanık faşistler Mustafa Gürler ve Muhsin Kaya'nın kaçtıkları anlaşıldı.

Osmaniye Cezaevi'nde yine ziyaretçi günü olmasından yararlanan tutuklu ve hükümlülerden Ömer Erbiler,, Mehmet Korkmaz , Bekir Şanverdi, Şevket Güneş, Ali Şen, Mustafa Düldül, Mehmet Cenet ve Bereket Emet kaçtılar.

Kaçanlardan Ömer Erbiler, Mehmet Korkmaz ve Bekir Şanverdi'nin daha sonra yakalandıkları ve kaçan 8 kişiden 7'sinin sağ görüşlü olduğu bildirildi.

FAŞİSTLER ÇORUM'DA BİR MOBİLYACIYI ÖLDÜRDÜLER

Çorum'da faşistler hükümet ve adliye binaları yakınında bulunan bir dükkanda mobilya tamirciliği yapmakta olan sol görüşlü Cemal Kepçeli'yi üzerine ateş ederek öldürdüler. Üzerine 8 el ateş edilen Cemal Kepçeli olay yerinde öldü. Görgü tanıkları saldırganlarla aralarında 150 metre kadar mesafe olduğu için iyi göremediklerini söylediler.

Öte yandan Cemal Kepçeli'nin bir süreden beri faşistlerce tehdit edildiği ve dükkanının daha önce tahrip edildiği öğrenildi. Olayla ilgili olarak Çorum Valisi saldırganların kimliklerinin tespit edilemediğini, soruşturmanın sürdürüldüğünü belirtti.

KORGAN'DA BİR DEVRİMCİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ordu'nun Korgan İlçesinde berber olarak çalışan Naci Kesen sinemadan çıktığı bir sırada faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü.

ÇAYIRALAN'DA FAŞİSTLER HALKA SALDIRDI

Yozgat'a bağlı Çayıralan ilçesinde, ilçeden sürgün edilen bir doktoru uğurlamaya gelen halka faşistlerin saldırmasıyla çıkan olaylarda 25 kişi yaralandı, CHP İlçe lokali ve bazı işyerleri taşlandı. Saldırı sırasında Mustafa Ünalmış adlı bir devrimcinin bıçakla ağır yaralandığı bildirildi. Hastaneye kaldırılan Ünalmış'ı vuranın Atilla Aknur adlı bir faşist olduğu görgü tanıklarınca öne sürüldü. Olayla ilgili olarak karakola ifade vermeye giden halktan bazı kişilerin gözaltına alınması üzerine kalabalık bir grup karakolun önünde toplanarak uzun süren bir protesto gösterisi yaptı. Olayların büyümesi üzerine ilçeye çevreden takviye güvenlik kuvvetleri yollandığı ve olayların bastırıldığı öğrenildi. Olaylar sırasıda 10 sağ, 15 sol görüşlü olmak üzere toplam 25 kişinin yaralandığı 20 kişinin de gözaltına alındığı öğrenildi.

ZONGULDAK'TA İKİ KAHVE BOMBALANDI.
ARTVİN'DE GÖSTERİLER YAPILDI.
KONYA'DA FAŞİSTLER İKİ ÖĞRETMENE SALDIRDI.
ARDEŞEN'DE ADLİYENİN SİLAH DEPOSU SOYULDU.

ZONGULDAK'TA İKİ KAHVEHANE BOMBALANDI

Zonguldak'ın Safranbolu ve Karabük ilçelerinde ilerici kişilerin devam ettikleri iki kahvehane faşistler tarafından bombalandı.

Safranbolu ilçesinde Emek semtinde sol görüşlü kişilerin devam ettikleri Emek Lokali akşam saatlerinde bombalandı. Olayda can kaybı olmadı.

● Karabük'ün Yeşilmaden semtinde yine sol görüşlü kişilerin devam ettikleri bir kahvehane faşistlerce bombalandı. Olayda ölen yada yaralanan olmadığı ancak maddi hasar bulunduğu öğrenildi.

KONYA CEZAEVİNDE AÇLIK GREVİ SONA ERİYOR

Konya Kapalı Cezaevi 15. Koğuş mahkumlarının 24 Mart'ta başlattıkları açlık grevi bugün sona eriyor.

Mahkumlar adına yapılan açıklamada Konya eğitim enstitüsünde 3 öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan saldırıyı, Niyazi Uğur adlı avukatın yaralanmasını ve CHP'li avukat Aytekin Olcay'ın katledilmesini protesto amacıyla açlık grevinin başlatıldığı belirtildi. Faşist cinayet örgütlerinin, zam ve soygun tedbirlerine paralel olarak cinayetlerini *yoğunlaştırdığı* belirtilen açıklamada MHP ve ÜGD'nin kapatılması da istendi.

TÖB-DER ÜYESİ İKİ ÖĞRETMENE SALDIRILDI

Konya'da bir süre önce öldürülen avukat Aytekin Olcay'ın cenaze töreninden dönen TÖB DER üyesi İsmet Cantürk ve Haydar Aksoy faşistlerin saldırısına uğrayarak çeşitli yerlerinden yaralandılar.

Nalçacı caddesinde bir grup faşist tarafından etrafları çevrilerek dövülen öğretmenlerden İsmet Cantürk'ün Kız Ortaokulu'nda, Haydar Aksoy'un da Dumlupınar Ortaokulunda öğretmen oldukları ve olaydan sonra 3'er günlük rapor aldıkları bildirildi.

Saldırgan faşistlerin 10 kişi kadar oldukları ancak olaydan sonra Selçuk Üniversitesi öğrencilerinden Atilla Ongün adlı faşistin yakalandığı İbrahim Aladağ'ın ise arandığı öğrenildi.

Konya'da faşistlerin CHP'li Avukat Aytekin Olcay'ı öldürmelerini protesto amacıyla üç gün duruşmalara girmeme kararı alan Konya Barosu avukatlarının direnişleri bugün sona erdi. Konya Barosu Başkanı yönetim kurulunca alınan boykot kararının bütün üyelerince uygulandığını açıkladı.

● Öte yandan Çumra İlçesi Pazar yerinde Ülkücü Gençlik Derneği imzalı "Birliğe Çağrı" başlıklı bildiriler dağıtan Alpaslan Bardakçı, yakalanarak güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındı.

● Karaman Cezaevinde 4 gün önce meydana gelen olaylardan sonra 15 hükümlü ve tutuklunun başka illerdeki cezaevlerine yollandığı bildirildi. Öte yandan olayla ilgisi bulunduğu öne sürülen 4 hükümlü ve tutuklu da mahkemeye sevkedildi.

ARDEŞEN ADLİYESİ SİLAH DEPOSU SOYULDU

Rize'nin Ardeşen İlçesinde adliye nin silah deposu kimlikleri belirlenemeyen kişilerce soyularak içinde bulunan bazı silahlar alındı. Depoya girerek silahları alan kişilerin kimliklerinin tespit edilmesi için çalışmalara başlanıldığı belirtildi.

İSTANBUL'DA BİR FAŞİST SİLAHIYLA YAKALANDI

Gaziosmanpaşa'da Bağlar caddesinde ateş ettikleri bildirilen sağ görüşlü Ahmet Vural ve Mehmet Tutal adlı kişiler güvenlik kuvvetleri tarafından silahlarıyla yakalanarak gözaltına alındı. Bu arada bazı kişilerin de olay yerinden kaçtıkları belirlendi.

● Önceki gün Çemberlitaş Kız Lisesi önünden polis olduklarını belirten silahlı kişilerce alındıktan sonra kendisinden bir daha haber alınamayan öğretmen Faik Kubilay'ın Emniyet Müdürlüğü 2. Şube'de bulunduğu belirlendi. Daha önce yakınları ve arkadaşları polis yetkililerine başvurmuş, ancak yetkililer kendilerinin böyle bir kimseyi almadıklarını söylemişlerdi. Bunun üzerine yakınları Kubilay'ın faşistlerce kaçırıldığı sanısına varmışlardı. Kubilay'ın gözaltına alınma gerekçesi bilinmiyor.

● Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi üyeleri Mustafa Bayram'ın 4 gün önce polisler tarafından gözaltına alındığını ve bugüne kadar kendisinden hiçbir haber alınamadığını bildirerek sözkonusu kişinin hayatından endişe duyulduğunu açıkladı.

● Gümüşsuyu'nda bir caddeye asılan pankart daha sonra olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi. Pankartta "Yeni MC'nin zam ve zulmüne karşı direnelim" yazısının bulunduğu bildirildi.

● İstanbul'un Şehzadebaşı , Laleli, Vezneciler, semtlerinde gösteriler yapan gruplar tarafından pankartlar asıldığı bildirildi. Pankartların üzerlerinde "30 Mart"la ilgili sloganların yazılı olduğu görüldü. Güvenlik kuvvetleri daha sonra pankartları indirdi.

● İki gün önce Küçükçekmece Lisesi'ne saldırı düzenleyen faşistlerden olduğu görgü tanıklarınca tespit edilen Ahmet Sağırlı silahıyla birlikte yakalandı. Faşistin askerden yeni geldiği anlaşıldı.

ARTVİN'DE GÖSTERİLER YAPILDI

Artvin'in çeşitli semtlerinde 30 Mart nedeniyle gösteriler yapıldı. Yapılan gösterilerde "30 Mart'ın hesabı sorulacak", "Onlar yaşıyor" sloganlarının söylendiği bildirildi. Gösterilerden sonra güvenlik kuvvetlerinin gösterilerde bulundukları gerekçesiyle bazı kişileri gözaltına aldığı ve gözaltına alınanlardan Tuncer Güreş adındaki öğrencinin komaya girdiği, hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındığı öne sürüldü.

Bu arada, ilerici, devrimci kişilerin devam ettikleri kahvehanelerin sık sık basılarak sahiplerine kahvelerin kapatılması için baskı yapıldığı öne sürüldü.

TÜS–DER ŞUBE BAŞKANINA ATEŞ AÇILDI

Tüs-Der Kayseri Şubesi Başkanı Ali Dinigüzel-in içinde bulunduğu Maden-İş Sendikasına ait otoya faşistlerce ateş açıldı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı. Saldırganların olaydan sonra kaçtığı bildirildi.

Fuar mahallesindeki aramalarda Kayseri'nin tek bayan muhtarı olduğu bildirilen Nevzat Köşker gözaltına alındı. Emniyet yetkilileri Köşker'in aramalara karşı çıktığı gerekçesiyle gözaltına alındığını bildirdiler.

● Kayseri Cezaevinde bulunan ilerici ve devrimcileri ziyarete gelen yakınları Cezaevi çevresinde Endüstri Meslek Lisesi'nde okuduğu bildirilen bir grup faşistin saldırısına uğradılar. Saldırı sırasında halkın üzerine ateş açıldığı ve bir taksinin de devrilerek tahrip edildiği bildirildi. Olaylar sırasında cezaevinde görevli jandarma erleri çatışmaya müdahale ettiler. Buna rağmen saldırılarını sürdüren faşistler daha sonra dağıldılar. Bu arada cezaevindeki yakınlarını ziyarete gelen tutuklu ve hükümlü aileleri polislerin faşist saldırganlara hiçbir müdahalede bulunmamasını ve onlarla birlikte davranmasını protesto ettiler.

TRABZON'DA KAHRAMAN EZBER İÇİN GÖSTERİ YAPILDI

Trabzon'da bir süre önce faşistlerce öldürülen KTÜ öğrencisi Kahraman Ezber'i anmak amacıyla büyük bir kalabalığın katıldığı protesto gösterisi yapıldığı bildirildi. Gösteriye çeşitli grupların katıldığı ve "Kahramanlar ölmez" sloganının atıldığı öğrenildi. Gösteriye katılanların yürüyüşten sonra olaysız dağıldıkları ve gözaltına alınan olmadığı da belirtildi.

SAMSUN'DA BİR MEMUR FAŞİSTLERİN SALDIRISI SONUCU YARALANDI

Samsun Veteriner Müdirlüğü'nde çalışan ilerici memur Kemal Hecin öğlen yemeği için işinden evine giderken faşistlerin saldırısına uğradı. Süleymaniye'deki evine giderken faşist saldırganların açtığı ateşle karşılaşan Kemal Hecin ağır yaralandı. Samsun Devlet Hastanesine kaldırılan memurun durumunun ciddi olduğu bildirildi.

GİRESUN'DA BİR KİŞİ YARALANDI

Giresun'da Ziraat Okulu öğrencilerinden Dursun İncedere, okuldan çıkıp evine dönerken bir grup faşistin saldırısına uğradı. Silah ve demir çubuklarla saldıran faşistler İncedere'yi ağır yaraladılar. Giresun Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alınan Dursun İncedere'nin başına iki dikiş atıldığı öğrenildi. Görgü tanıkları saldırgan faşistlerden birinin Yılmaz Sarı adlı bir kişi olduğunu ve İncedere'yi yaralayanın bu kişi olduğunu öne sürdüler.

İZMİR'DE GÖSTERİLER YAPILDI

İzmir'de Bornova Merkezinde, Bornova Atatürk ve Kızılay mahallesinde gösteri yürüyüşleri yapıldığı bildirildi. Yürüyüşlerde "30 Martta direnenleri direnişimizle yaşatacağız" sloganı atıldı.

ÇEMİŞGEZEK'TE 3 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Tunceli'ye bağlı Çemişgezek ilçesinde faşistlerin bazı kişilerin evlerini bombalayarak daha sonra ilerici ve devrimcileri ihbar ettikleri bildirildi. İhbarlar üzerine ilçede aranan evlerden gözaltına alınan 3 kişinin uzun süre gözaltında tutulduğu ve bu durumun yöre halkınca tepkiyle karşılandığı belirtiliyor.

PAZARCIK'TA ÜLKÜ-BİR BİNASI BOMBALANDI

Kahramanmaraş Pazarcık'taki Ülkü-Bir binasına atılan bombanın hasar meydana getirdiği ancak ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi. Öte yandan olaydan sonra bir açıklama yapan yöre halkından bir kişi olayın büyük bir olasılıkla tertip olduğu ve bombalama olayından sonra ilerici ve devrimcilerin yoğun olarak bulunduğu yerlerde aramalar yapıldığını öne sürdü.

ESKİŞEHİR'DE 8 KİŞİ TUTUKLANDI

Takkali Mahallesinde sağ görüşlü Sadık Uslu ve Muammer Tekin'e tabancayla ateş ettikleri iddiasıyla Şerafettin Güner, Nail Turan, Ali Güner, Nevzat Özdemir, Hamdi Kabal, Ahmet Arpacı, Mikail Seçilmiş ve Cemal Yıldız tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Avukat Aytekin Olcay'ın öldürüleceği bir hafta önceden bir gazetede yayınlanmış

ANKARA (DEMOKRAT)

Hasan Çiftçi adlı Akseki Eğitim Enstitüsü öğrencisi bir faşist tarafından 5 gün önce tabancayla vurulan Konya Barosu Avukatlarından ve Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi Aytekin Olcay'ın öldürüleceğinin olaydan bir hafta önce "Konya'nın Sesi" gazetesinde yayınlandığı öğrenidi.

"Konya'nın Sesi" Gazetesinde yayınlanan haberde şöyle denildiği bildirildi:

"Baro'da cumartesi günü yapılan 'terör' konulu toplantıda avukatlara yönelik saldırıların durmayacağı konusunda belirtiler bulunduğu belirtildi.

Bir konuşmacı, bu saldırıların 'kan davasına' dönüştürülme olasılığının bulunduğundan söz ederken, bir avukatın daha silahlı saldırı sonucu vurulacağına ilişkin söylentiler dolaştığını belirtti.

Konya'nın Sesi Muhabirinin edindiği bilgiye göre, silahlı saldırı düzenleneceği konusunda söylentiler bulunan avukatın Aytekin Olcay olduğu öne sürülüyor"

TİP GENEL BAŞKANININ YARGILANMASINA BAŞLANDI

Boran "iddianamenin mantığı Anayasa ve hukuk maddeleri ile çelişmektedir" dedi

ANKARA (DEMOKRAT)

14 Ekim kısmi Senato ve Milletvekili ara seçimleri dolayısıyla, TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın radyo ve televizyonda yaptığı propaganda konuşmalarında TCK'nın 142/1-3-4-6 maddelerine aykırı hareket ettiği gerekçesi ile Sıkıyönetim Mahkemesinde açılan davaya dün saat 11.00'de başlandı. Behice Boran, iddianamenin anayasa ve hukuk maddeleri ile çeliştiğini ileri sürdü.

Hakim Hamdi Sevinç başkanlığındaki duruşmaya Askeri Savcı'nın iddianameyi okuması ile başlandı. Askeri Savcı, Boran'ın yaptığı propaganda konuşmalarında TCK'nın 142/1-3-4-6 maddelerini ihlal ettiği ve bu maddeler gereği yargılanmasını istedi.

Mahkeme Heyeti daha sonra Genel Başkan Behice Boran'a söz verdi. Boran verdiği ifadede, iddianamede yer alan tüm suçlamaları reddettiğini, konuşmalarının değerlendirilmesini savunma aşamasında yapacağını bildirdi. Boran, "Yaptığım propaganda konuşmaları, Anayasa'nın tanıdığı hak ve özgürlükler çerçevesindedir. İddianamenin mantığı Anayasa ve hukuk maddeleri ile çelişmektedir. Propaganda konuşmalarım için böyle bir dava açılması süregelen anti-demokratik uygulamaların ayrı bir göstergesidir" dedi.

Daha sonra söz alan Avukat Ersem Sansal, 142. maddenin anayasaya aykırı olduğu iddiası ile Anayasa Mahkemesi'ne başvurduklarını, Anayasa Mahkemesi'nin kararı sonuçlanıncaya kadar mehil istediklerini bildirdi.

Mahkeme Heyeti'nce verilen aradan sonra karar okundu. Mahkeme, Anayasa Mahkemesi'nde, 142. maddenin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle açılan davanın hangi aşamada olduğunun araştırılması, ve TİP tüzüğünün incelenmesi için duruşmayı 22 Nisan 1980 gününe erteledi.

Mahmut SEBZECİ

Bir demokrat olmaktan öte suçu olmayan, Mahmut arkadaş faşistler tarafından boğularak katledildi.
Anısı yaşayacak.

İKTİSAT FAKÜLTESİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİ

(Demokrat: 1167)

Bu işte Ecevit'in parmağı var

Belediye zabıtasından kaçmaya çalışan isportacıdan da daha rahat bir şekilde Edirne Cezaevinden kaçan "yaramaz faşist" M. Baki Gülcan hakkında açıklamalar yaptı Sayın Adalet Bakanımız Ömer Ucuzal. Can kulağıyla dinledik bakanımızı. Gülcan'ın iddia edildiği gibi tüpgaz almaya yollandığı için kaçmadığını, aksine tüpgaz kamyonunun içine gizlenerek kaçtığını açıkladı. Ooooohhh , bir rahatladık ki sormayın gitsin! Günlerdir sabahlara kadar yattığımız yerde, "Acaba M.Baki Gülcan tüpgaz almaya yollandığı için mi kaçtı, yoksa tüpgaz kamyonuna gizlenerek mi kaçtı?" diye bir o yana bir bu yana uykularımız kaçıyordu. Neyse ki bu merakımız Adalet Bakanı tarafından giderilmiş oldu.

Canım biz de haksız yere suçlamışız adamı. Ne yapsın yani Sayın Ömer Ucuzal? Adam kamyona "gizlice" bindiği gibi pır! Hem civarda Adalet Bakanımızın makam arabası filan da yok. Kendisi de o gün Ankara'daymış. Ne yapsındı yani? Eline bir tabanca alıp mapushane kapısı mı bekleseydi?

Şöyle bir an için aklımıza geldi de tüylerimiz diken diken oluverdi. Ya M.Baki Gülcan tüpgaz almaya yollansaydı? Maazallah, maazallah, tü tü tü! Sayın Adalet Bakanımız bir hayli güç durumda kalacaktı. Neyse ki bu tatsız durum da anlaşıldı ve gerçekler ortaya çıktı.

Hem bir nokta daha var. Bu tüpgaz işi önceki hükümet zamanında tezgahlanmış. Ah seni gidi Ecevit seni! Hepsini sen kaçırdın değil mi? Alpaslan Alpaslan'ı, Mehmet Ali Ağca'yı, M. Baki Gülcan'ı, vs.yi vs'yi hepsini sen kaçırdın değil mi?

AP'nin adayı Demirel

Cumhurbaşkanlığı için Adalet Partisi'nin adayı belli oldu. AP, Cumhurbaşkanlığı için Başbakan Süleyman Demirel'i aday gösterecek.

Şimdi durup dururken nereden çıktı bu diyeceksiniz. Anlatalım:

AP Grup Başkan Vekili Oğuz Aygün, 24 Mart 1980 günü basına yaptığı açıklamada seçilecek Cumhurbaşkanı konusunda:

"Demokrasiye en yakışanı Cumhurbaşkanının seçilmiş şahıslardan birisi olmalıdır. Memleket meselelerinde fevkalade dikkat ve hassasiyet gösteren ve icabında yumruğunu masaya vurup ses getirebilecek kimsenin seçilmesi arzumuzdur" diyordu.

Oğuz Aygün'ün bu sözleri Demirel'i tarif etmiyor mu?

Hatırlayacağınız gibi Başbakan Süleyman Demirel ABD Başkanı Carter'le yaptığı bir görüşme sırasında masaya yumruk vurmuştu. Bayağı da ses çıkarmıştı.

Ayrıca Demirel memleket meselelerini fevkalade olarak niteler.

Sanırız artık anlamışsınızdır Demirel'in Cumhurbaşkanlığı'na aday gösterileceğini nereden çıkardığımızı?

ÇİVİLEME

Karakollar, kırılan kafa kollar

Karakollar Adaletin ilk giriş kapısıdır.

Yıllardır karakollarımız "işkence edilen yer" imgesini silememiştir düşüncelerden.

Şu son günlerde Adaletin ilk giriş kapısının içerlerinden yükselen feryatlar, Adaletin yargı organlarına da yansımalıdır.

İşkencelerden dolayı salt yurttaşlarımızın çeşitli organları yara almıyor, Adaletin tüm yargı organları da bu arada ağır yaralar alıyor.

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 Halkı eğitip ulusal beraberliğe ve ülküye yöneltmek amacıyla kurulan örgüt. 2 Her yanı su ile çevrilmiş kara parçası Polonya dili. 3—Amerika'da bir gangster teşkilatı-İlgilendiren, ilişkin 4 Baston -Eskiden giyilen, diz yakalı, önü ilikli bir çeşit ceket. 5 -Yakaya takılan, türlü biçimlerde belgi. 6 -Halk arasında sayılan ve sözü geçen erkeklere verilen san - Bir nesnenin gördüğü iş, iş görme yetisi. 7 Gördüğünü ve bildiğini bir yargı ya da soruşturma kurulu önünde söyleyen kimse seciye, karakter. 8 -Yaşanılmış olan zaman -Bir organımız. 9 Bir yerin bitiş yeri - Kusur, şaibe.

YUKARIDAN AŞAĞIYA.

1 -Çalışkan ve becerikli ev kadını. 2 Zambakgillerden, soğanından ilaç olarak kullanılmak üzere bir takım maddeler çıkarılan bir bitki. 3 -Geveze. 4 Bir cisimdeki sıcaklığın artmasına neden olan fiziksel erke. 5 -Bir dış gücün etkisi altında biçim değişikliklerine uğradıktan sonra etkinin kalkmasıyla eski biçimini alabilmek özelliğinde olan. 6 Bir bağlaç -Hollanda'nın uluslararasında simgesi 7 Alanı geniş. 8 Kimi meyvelerin kurusuna verilen ad -Bir şeyi gerçekleştirme isteği iskambilde bir kağıt , adı..
9—Ordu birliklerinden olmayan silahlı küçük birlik-İskambilde bir kağıt adı.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								■	
2				■					
3						■			
4				■					
5						■		■	■
6				■					
7						■			
8	■		■				■		
9					■				

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:

1– Danıştay. 2 Ece-Irgat. 3 Set-Ma. 4–Tm-Faktör. 5 -Rı-Örtü. 6 Ole-Mönü. 7 Yekpare. 8 Ermek-Mat. 9 Ek-SEKA

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 Destroyer. 2 -Acemiler. 3—Net-Ekme. 4 -fö-pek. 5 -Şımarmak. 6 -Traktör. 7 -Ag-Tüneme. 8 -Ya-Ak. 9 -Tere-Ata.

"Oyun" sona ermeli

Bugün Dünya Tiyatro Günü. Bu gün. "Oyun oynamayı" bir yana bırakıp kendimizi değerlendirerek kendimizi eleştirmek cesaretini gösterelim. Fazla söze gerek yok. Bugün yurdumuzda halkın çoğunluğu tiyatro nedir, ne değildir, ondan bile habersizdir. Oysa bundan binlerce yıl önce bu topraklarda onbinlerce insan aynı anda dev açık hava tiyatrolarında sık sık oyun seyrediyordu. Günümüzde bu anlamda ilk çağ insanının oldukça gerisine düşmüş olmuyor muyuz? Açık söylemek gerekiyorsa, bugün tiyatro büyük kentlerdeki birkaç irili ufaklı tiyatro salonunun loş sahnelerine sıkışmış ve toplam nüfus içinde oldukça küçük ve ayrıcalıklı bir kesimin tekeline kalmış değil mi? Amaç milyonlarca insanın sadece yiyecek, giyecek, barınak gibi temel maddi gereksin'melerini karşılamak değil, onları aynı zamanda kültürel olarak da doyurmak olmalı. Bu yurdun insanlarını atalarının binlerce yıl önce sahip olduklarından yoksun kılmaya kimsenin hakkı olmamalı. Amaç, yine onbinlerce hatta yüzbinlerce insanı tiyatro ile içiçe yaşar hale getirmek olmalı. Ve daha bugünden kan, kin , kavga , çirkinlik, çamur dolu görüntülerle bezenmiş yaşamın içinde yarının güzele, sevgiye barışa gebe toplumsal güçleriyle içiçe olarak bu doğrultuda yürünmeye başlanabilir.

Tam bu noktada şunu belirtmek gerekir ki, sadece tiyatroyu yeniden onbinlerce insanın günlük yaşantısının bir parçası yapmakla da yetinilmemeli. Salt bununla yetinilirse, ilk çağın şehir krallıklarının egemenlerinden ne farkımız olur ki? Tiyatroda onbinlerce insana ilk çağda verilenden temelde farklı şeyler de vermek gerekmez mi? İlk çağda kentlerin tüm emekçilerini, kölelerini, sekilere dolduran dev tiyatrolarını, kent asilleri, kralları yaptırırdı. Ve bu tiyatroların sahnelerinin kahramanları hep yarı-tanrılar, krallar ve prensler olurdu. Yaşamı elleriyle üreten binlerce insandan farklı olan bu kahramanlar "oyun" boyunca kaderlerine karşı direnirler, sonunda biçare, tanrıların önünde kaderlerine boyun eğerlerdi. En sonunda kentin seçkinlerinitemsil eden bir koro, egemen ideolojiyi iletmek amacıyla şekilere döner, "Ey ahali, onlar ki, sizi yönetenlerdir, onlar bile kaderlerine karşı gelemediler. Oturun oturduğunuz yerde. Kaderinize karşı gelmeyin,köleliği kabullenin" derdi

Oysa çağımızın sahnesinde boy ve yol gösterenler, bu dünyayı yaratan insanlara, tüm emekçilere,hangi biçim altında olursa olsun sınıflı toplumun egemen ideolojisini yeniden ürgtip sunmak yerine, kendi kaderlerini ancak kendilerinin çizebileceğini kavratmalıdır.

"Oyun" sona ermeli. Öyle bir tiyatro olmalı ki,şekidekiler kendilerini eleştirmeyi öğrenmeli; sahnedeki "oyunun" -tarihin- akışına kapılıp giden sıradan bir seyirci durumundaki konumlarını eleştirip aşabilmeli ve oyunu yönlendirir konuma gelmelidirler. Çağın tiyatrosu tüm seyircileri sahnedeki oyunu en az oyuncular kadar bilen ve yönlendiren seyirciler yapmalıdır. ●

Tiyatromuzda yabancılaşma

S.Günay AKARSU

Ernest Mandel ile George Novack'ın hazırladıkları ve Okay Göçmen tarafından çevrilip Yücel Yayınları arasında yer alan "Marksist Yabancılaşma Kuramı" adlı kitapta şu satırları okuyoruz.

"Yabancılaşma tarihsel bir olgudur. Kaynağı ve modern toplumda devam eden temeli, kölelikten kapitalizme kadar bütün özel mülkiyet sistemlerinin özelliği olan emeğin yabancılaşmasından doğar. Yabancılaşma, insan elinin ve aklının yaratışlarının, yaratıcılarına karşı hale gelmesi ve onların hayatlarına hakim olması gerçekliğini anlatır. Böylece bu denetlenemeyen güçler, özgürlük alanını genişletmek yerine, insanın köleliğini arttırırlar ve onu hayvanlardan ayıran öz-belirleme ve öz-yönetme yeteneklerini elinden alırlar... Çağdaş tekelci kapitalizm yabancılaşmanın koşullarını öyle yoğunlaştırmış ve evrenselleştirmiştir ki bu hastalığın sonuçları, önlenmesi imkansız bir virüs gibi bütün toplumsal organizmaya yayılmıştır"

Türkiye'nin içinde yaşadığımız koşullarında, tiyatro, bu yabancılaşmanın dışında kalamamıştır elbette. Çok kısa tiyatro geçmişimiz bu gerçekliğin belirgin izlerini taşır. Yurdumuzda ilk gösterilerin başladığı anlarda bile tiyatro, başka ülkelerin tersine halka uzak, halktan kopuk olarak doğmuş ve ancak azınlıklarla aydınlar arasında yaygınlaşmıştır bir süre.

Burada, halkımızın çok eski gelenekleri içinde yer alan seyirlik oyunları, şimdilik konu dışı bırakıyoruz. Çünkü tiyatromuz bu geleneksel seyirlik oyunlarımızın temeli üzerinde yükselmemiştir. Padişahlığın son dönemlerinde tohumları atılan tiyatro, (ki bugünün tiyatrosunun başlangıcı sayılır) bütünüyle yabancı hayranlığı ile yabancılara öykünerek başlatılmıştır. Böyle bir başlangıcın doğal sonucu olarak da bugün çevremize baktığımız zaman, geniş anlamıyla halktan yana ideoloji savunan tiyatroların bile halka yabancılıktan kurtulamadıklarını görüyoruz.

Üstelik durum, büyük kentlerin işçileri için de hemen hemen aynı kalmaktadır. Anadolu'dan göçerek diyelim İstanbul'da işçileşme sürecine giren toplum kesimi, henüz köyden getirip sürüklediği derebeylik kalıntısı sanatından kurtulamamışken başka bir yabancı sanatın yozlaştırıcı baskısı altına düşer. Bu yozlaştırma çabası içinde tiyatronun yeri gene yoktur.

Bir tiyatro dönemini daha kapatıyoruz neredeyse. Yukarda kısaca belirlemeye çalıştığımız tablo içinde çeşitli tiyatrolar etkinlik gösterdi. Bu yıl sermayenin de tiyatroya el attığını gördük fazladan. Büyük yatarımlarla, büyük reklamlar ve yıldız oyuncularla dahada yoz, daha da çarpık bir tiyatro türü yaratılıyor zorla. Bu olgunun üzerinde uzun uzun durmak gerekir aslında. Tiyatronun var olan yabancılığı daha da artırılıyor yani. Buna karşın halktan yana olan, ilerici-devrimci tiyatroların bilinçli bir mücadeleye girmeleri, yabancılaşmaya çalışan tiyatroları kendi yabancı seyirciIeriyle başbaşa bırakmaları gerekir.

"Tiyatro, halkın yanında olmak zorundadır!..."

Hazırlayan: Ferda VOLKAN

Özdemir NUTKU'nun bildirisinden (Uluslararası Tiyatro Enstitüsü üyesi, A.Ü.DTCF Tiyatro Kürsüsü Prof):

".... Tiyatro her çağda halkların öz gücü olarak görev yapmıştır. Antik çağda Tiranların zorbalıklarına, tüccarların aç gözlülüklerine, ortaçağda kanlı savaşların sonuçlarına, Rönesans'ta engizisyonun kan kokan kardinallerine, düşünceleri boğmaya çalışan krallarına, 18. yüzyılda özgürlükleri yok eden, insanları köleleştiren toprak ağalarına, 19. yüzyılda işçileri ezen patronlara ve yirminci yüzyılda ellerinden kan damlayan siyasal katillere, yığınları sömüren tröstlere, bilime ve sanata düşman yöneticilere karşı durmuştur. Tiyatro, yığınların sanatıdır. Onların çığlığı, kahkahası, onlarındüşüncesi ve duygusudur. Bunun için 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü, yalnızca tiyatrocuların değil, bilincinde olsalar da olmasalar da yığınların sevgi ve barış günüdür.

Bedia MUVAHHİT'in hazırladığı Dünya Tiyatrolar Günü Bildirisi'nden " ... sanatımız, barış ve sevginin birleşmesiyle doğdu. Ve biz, onun işçileri, üstünde yaşadığımız kürenin her tarafında barış ve sevgiyle. birbirimizden ayrılmadan yayıldık... .... Biz tiyatrocular, seyirciyle birbirimizin ismini, cismini bilmiyoruz. Yüzlerimizi görmedik, tanımıyoruz ama adeta aynı ruhla yaşıyoruz... Böyle bir sevgi ve barış bayramı bütün dünya insanlarının üstüne olsun."

Münir Özkul

VASFİ RIZA ZOBU (Tiyatro Sanatçısı)

Tiyatro sanatı ve sanatçısı, halkla bağlarını kopardığı andan itibaren bütün canlılığını yitirir. Tiyatro da bütün sanatlar gibi her zaman halkın yanında olmak zorundadır.

CEVAT ÇAPAN(Yazar)

Tiyatro sanatını diğer sanatlardan ayıran özellik lerden biri, tiyatronun bir olayı seyircisiyle bir anda ve birlikte yaşamasıdır. Yani bir duyguyu, düşünceyi paylaşabilen sanat olarak da tanımlanabilir tiyatro... Böyle olunca, tiyatro sanatçısının, seyircisiyle neyi paylaşacağını bilmesi kadar, paylaşacağı olayı da kiminle paylaşacağını bilmesi gerekir. Tiyatro sanatçısı, sanatını, uğraşını sürekli değişen bir toplumda uyguluyorsa, değişen koşullardan haberli olmak, bu koşullar karşısında sorumluluk duymak zorundadır. Tiyatroda seyir-seyirlik-seyirci gibi kavramların olması, hiçbir zaman, tiyatrocuların olup bitenlere seyirci kalmaları anlamına gelmez. Yönetmen, oyuncu ya da diğer dallarda çalışan tiyatro sanatçısı, toplumsal değişme ile ilgili bilincini seyircinin yararına kullanırken, ona bir şey öğrettiği duygusunu da vermelidir. Öğrenmenin eğlenceli bir şey olduğunu bazı bakımlardan unutmuş olsak bile birçok güzel sanatlar gibi tiyatro da bu gerçeği yeniden gündeme getirebilir.

NECATİ CUMALI (Yazar)

Bence yanılgı, tiyatro sanatını diğer sanatlardan ayrı görmekle başlar. Bu gün sanatçı topluma mesaj iletmek ve bu mesajını iletirken sanatını da ileriye götürmek zorundadır. Tiyatro sanatının zengin geçmişi, bu geçmişin bütün deyeyimleri,. bütün olumlu birikimleri özümlenerek değerlendirildiği ölçüde, tiyatro sanatı da amacına ulaşır. Bunun tersini düşünürsek, kötü yazarlar kötü yönetmenler, kötü oyuncular elinde, en iyi mesaj bile anlamını yitirir kısa zamanda yozlaşır, tavsar.

MUNİR ÖZKUL(Aktör)

Bundan yirmi-yirmibeş yıl öncelerine kadar ülkemizde tiyatro görevi halkı yetiştirmek olan bir okuldu. Sonraları, tiyatro ile kamu karşılıklı olarak birbirlerini etkilemeye, birbirlerine yön vermeye başladılar. Son yıllarda durum tamamen değişti. Artık, halk bize yön veriyor. Biz tiyatrocuların halktan öğreneceği çok şey var. Bunu unutursak hiçbir zaman başarılı olamayız. Tiyatrocunun en özen göstereceği konu bu olmalı bence. Eskiden sanatçı kendini adeta tabulaştırarak uğraşını sürdürürdü. Bugün bunun tam karşıtı oldu. Artık sanatçı, halkıyla birlikte düşünmek, halkıyla birlikte soluk almak, halkın içinde olmak durumundadır.

MÜJDAT GEZEN(Aktör)

Günümüzde artık, özellikle tiyatro sanatı "görevci" olmalı mı, olmamalı mı sorusu bence gündemden kalkmıştır. Hepimizin, mesleğimiz halk adına kullanmamız gerekir. Kuşkusuz tiyatro ülkemizin en önemli meselesi değildir. Tiyatro ile devrim olmaz, ama bir devrim hareketi içinde de tiyatro olayı yadsınamaz. Büyüklerimiz bunu biliyor olacaklar ki, tiyatroyu daima layık olduğu yerin altında tutmuşlardır. Her tiyatro, bizim gibi politik güldürü türünde oyunlar oynamayabilir. Ama her tiyatro, her sanat kolu, ilerici ve devrimci nitelik taşımak zorundadır. Toplum yararına olmayan bir sanata ben sanat gözüyle bakmam.

Necati Cumalı

Dünya Tiyatrolar Günü için ne dedile

ZARİFE KERİMZADE (KLM'de görevli):

Tiyatro da diğer sanat dalları gibi bütünleştirici işlevde olmalıdır. Örneğin gençlerimiz toplumun diğer kesimlerinden soyutlanarak suçlanıyor, bu önlenmelidir. Yeniliklere karşı önceleri karşı tavır alınmış, fakat öğrenildikçe gereklilikleri görülerek desteklenmeleri yoluna gidilmiştir. Sanat da fazla bilinmiyor bizde, öğrenildikçe işlev kazanır sanıyorum.

TAHSİN IŞIN (Efektör):

Sanat toplumun malı ve aynasıdır kanımca. Sanat topluma yönelikse, işçi sınıfına yönelik tiyatro izleyebilmeliyiz. Ödenekli tiyatrolar emekçi sınıfına ters düşen oyunlar sergileyebiliyor. Çünkü tersi halinde perdelerini kapama tehlikesiyle karşılaşabiliyorlar. Tiyatro çalışanının tavrına gelince önce savaşçı olmaları gerekiyor. Toplumu iyi tanımalı özdeşleşmeliler bence. Türkiye'de seyirci varsa tiyatro vardır. Denetleyicisi, eleştirmen seyircidir. Son söz de onun olmalıdır.

SABAHAT ÖZGÜN (Boğ.Ünv.Öğrencisi):

Tiyatro ülkemizde elit takıma hitap etme durumunda. Daha geniş kitleye hitap etmeli oysa. Türkiye'nin yaşadığı sorunlara fazla ilgim yok ama- yeterince yansıtılmıyor kanımca. Ayrıca tiyatronun her sanat gibi kültürel gelişime katkısı da olmalıdır.

UĞUR SEZERMAN (Şöför)

Gelin birlikte bizim eve gidelim, çocuklarımla nasıl yaşadığımızı görün. Bu pahalılık ve ağır koşullarda tiyatroyla nasıl ilgilenelim. Üstelik tiyatrocuların bizim için oynadığını da sanmıyorum. Ucuz olsa belki tiyatroya giderdim.

FEYZİ GÖKŞİN (Dekor Marangozu)

Dünya Tiyatrolar Günü'nü ilk defa duyuyorum. O gün iyi oyun oynanır mı acaba. Aslında pek vaktimiz de yok ama anlayıp sevebileceğim oyunlar olduğunu bilsem, gitmeye çalışırdım. Ben tiyatro konusunda fazla birşey bilmiyorum. Bu ortamda öğrenmem de zor.

HALİL ABAY (Simit Satıcısı):

Tiyatroya gitmek isterim ama yerlerini bile bilmem. Dünya Tiyatrolar Günü'nü ve bugünde parasız tiyatroya gidilebileceğini ilk sizden duyuyorum. Gittiğimde bana ve sorunlarıma yakın bir oyun da bulabilirsem çok iyi olur.

HALİL ZORLU (Sahne Donatım Görevlisi):

Tiyatro halka hitap etmiyor, belli çevrelere dönük, halkın izleme olanağı bile yok. Televizyon ve ortamın tedirginliği tiyatro seyircisini azaltıyor. Sanatçıların amacı düşündürmek, halka birşeyler vermek olmalı. Tiyatro halk sanatı olarak gösterilmedi bugüne değin, kitleye onlar için yapıldığı izlenimi verilmedi ve desteği alınmadı. Bu, sanatçıların çabasıyla ortadan kaldırılmalıdır.

KENAN SEZERMAN (Şöför)

Ben ağabeyimle birlikte çalışıyorum burada. Koşullarımız ağır. Tiyatro düşünecek halimiz mi kaldı bizim? Bizim dertlerimizi çözmek için oynuyorlarsa, Dünya Tiyatrolar Günü'nde parasız diyorsunuz, gitmeye çalışalım.

ENİS BERBEROĞLU (Öğrenci):

Genel olarak sanat öncü olarak görülmemeli. Sanatçı toplumdan önce gitme eğiliminde olmamalıdır. Tiyatro düşünmeye yöneltmeli insanları, düzeltme eylemi sanatçıya değil de seyirciye ait olmalıdır.

Kafkas Tebeşir Dairesi

Dr'Dikmen G. UÇARER

Genco Erkal

Bertolt Brecht'in 1948'de yazmış olduğu "Kafkas Tebeşir Dairesi" epik tiyatronun en başarılı örneklerinden biri olarak belirlenebilir. Bilindiği gibi. eski bir Çin masalından esinlenen Brecht'in bu yapıtı bir ön oyun ve iki bölümden oluşmuştur.

Ön oyunda iki Rus kolhozunun bir vadi üzerindeki uzlaşmazlıkları ele alınır. Bu vadi kime ait olmalıdır? Nazi işgalinden korkarak sahip oldukları araziyi bırakıp kaçanlara mı, yoksa Nazilere rağmen buraya sahip çıkarak toprağı işleyen, ona emek vererek verimli bir hale getirenlere mi? Tabii ki ortak uğraşlar sonucu üretimi daha da arttıracak olanlara.

I.Bölüm Grushe'nin öyküsünü anlatır. Yangından kurtardığı soylu bebe ile birlikte Kuzey Dağlarına doğru kaçan Grushe sıradan bir hizmetkar olmasının ötesinde "insan"lığının bilincindedir Savaşa giden Simon'u beklemek ve Micheal'i kurtarmak arasında bir tercih yapmak zorunda kaldığında da ikinciyi seçecektir. Önceleri, bir yandan bebeyi kurtarma yolunda giden, bir yandan da Simon için ondan kurtulmayı amaçlayan Grushe, bunca mücadeleden ve emekten sonra tehlikeli Janga Tau'nun bir yakasından ötekine geçmeden onu evlat edinmiştir. Artık her dört lokmadan üçü Micheal'indir. Birinci bölümün sonunda yenisi kadar yoz eski yönetimin geri gelmesiyle Micheal'i doğuran soylu kadın ile onu büyüten hizmetçi Grushe arasındaki analık davası çocuğun asıl sahibini saptayacaktır. Abashvili topraklarını geri almak, saraya girebilmek için Micheal'e gereksinme duyan mı, yoksa onu bağrına basan, binbir tehlikeden koruyan, ona emek veren Grushe mi gerçek anadır?

II.Bölümde bu sorunun cevabını verecek olan yargıç Azdak, Brecht'in grotesk tiplerinden biridir. Sarhoş ve çapkındır, rüşvet yer Azdak; ama verdiği kararlar daima hakçadır. Akıl ve duygunun çatışması onu doğru olanı seçmeye itmektedir. Grand Dük'ü sakladığı için kendi kendini cezalandırmak amacıyla gittiği karakolda yargıcın ve diğer ileri gelenlerin asılmış olduğunu gördükten sonra, ve aynı şekilde Grand Dük'ün yeniden yönetimi el geçirmesi üzerine söylediği düzeni eleştiren dizeler gerçekleri kavrayan akılcı bir kişiliği olduğunu ortaya koyar. Ama zaafları onu zaman zaman duygularının da esiri edecektir. Natella Abashvili'ye kendi canını kurtarmak için Grushe'nin idam edileceğine dair söz vermesi de bunu gösterir. Ne var ki, Azdak'taki çelişki mahkeme sonunda verdiği kararda belirginleşecektir.

Feodal toplumda sınıf ilişkilerini şiirsel bir gerçekçilikle veren "Kafkas Tebeşir Dairesi" Dostlar Tiyatrosu'nun bugüne dek sergilediği en başarılı yapıtlardan biri. Bunda güçlü kadronun, çarpıcı rejinin, akıcı çevirinin ötesinde dekorun ve maskların rolü pek büyük. Metin Deniz'in pastel renklerden oluşturduğu, adeta Rus steplerinin çoraklığını, köylerin kasvetini, azgın nehirlerin akarlığını, daha ileri bir bütünde, o çağların Rusya'sını simgeleyen perdesi işlevselliğinin ötesine oyundaki grotesk'e estetik bütünlük kazandıran bir dekor. Bu üç boyutlu ve hareketli dekorla oyuncular arasında sürekli bir alışveriş ve uyum sağlanmış. Sahne perspektifi açısından bakıldığında da bu perde oyuna güç kazandıran, oyuncuları adeta destekleyen bir eleman. Hatta diyebiliriz ki oyunun baş kişisi. Dekorun sahneye kazandırdığı derinlik değişik ışık oyunlarıyla da görüntüyü güçlendiriyor kuşkusuz. Kuzgun Acar'ın maskları ise oyuna gerçek bir karakter, şiirsel bir bütünlük kazandırıyor. Çıkarcı düzenin belirgin simgesi olan"yemek için yaşamak" paralelliğine bağlanan çarpıcı bir bütünlük içersinde egemen sınıfları ve bu sınıfların baskı ve korunma örgütlerini sahneye taşıyan masklar dekorla yarışan ayrı bir karakter.

Denebilir ki, bu olumlu çalışma içersinde masklar, dekor ve oyuncular oyunun üç baş karakteri. Ayrı ayrı bu üç faktörün ahenkli bütünlüğü diğer sahne efektleriyle birleşerek öz'ün daha vurucu bir biçimde seyirciye aktarılmasını sağlıyor. Mehmet Ulusoy'un başarılı reji çalışması bu üç ana karakterin işlevlerini akıllıca kullanabilmesinde.

Olumlu ve profesyonel bir sanat çalışmasıyla Dostlar Tiyatrosu değerli bir yapıtı sergiliyor. Bu yapıt içersinde bütün öğeleri teker teker eleştirmek gerekse bütündeTürkiyetiyatrosuiçin sevindirici bir sonuca geleceğiz. Şüphesiz burada atak ve yaratıcı tutumuyla rejide Mehmet Ulusoy'un, her zaman olduğu gibi ölçülü ve dinamik oyunuyla Genco Erkal'ın, kucağında kaz taşıyan Grushe'dan kucağında çocuk taşıyan Grushe'ye kadar bu çizgi içersinde diyalektik gelişmeyi ustaca veren Zeliha Berksoy'un değişik karakterlerde grotesk'i sergilenen Mehmet Keskinoğlu'nun ve Ahmet Gülhan'ın, dengeli oyunlarıyla Yaman Koray'ın Mehmet Akan'ın, Gülümser Gülhan'ın, Tayfur Kalander'in ve Zeynep Irgat'ın başarıları "Kafkas Tebeşir Dairesi"'nin zengin özünü biçimsel bir bütünlük içerisinde sergilemektedir.

Zeliha Berksoy

Bertolth Brecht'ten

SORU

Olmadan yığınların bilgeliği
Nasıl kurulur yeni düzen?
Bulamaz çoğunluğa uyan yolu
Kendinden kopamayan

Büyük üstatlar, hey. büyük üstatlar
Dinlemeyi düşünün konuşurken!

Türkiye'de Shakespeare (2)

Hayati ASILYAZICI

Arslan Kaynardağ'ın küçük el kitabında derlediği araştırmaya göre, ülkemize Shakespeare'in girişi 19'ncu yüzyılın ortalarına rastlamaktadır. "1842'de Konkordia tiyatrosuna gelen yabancı tiyatrolardan sonra Rum artistler Romeo Juliet'i, Othello'yu, Hamlet'i İstanbul'da Rumca oynadılar. Gedikpaşa artistlerinin de Venedik Taciri, Romeo Juliet ve Othello'yu ermenice olarak oynadıklarını biliyoruz"

Fasulyeciyen önce Othello'yu ve 1885'de Venedik Taciri'ni oynadı. Bilindiği gibi tuluat tiyatrosunda Othello, Arabın İntikamı diye oynanmış ve ünlenmiştir. Abdülhamid'in tahttan indirilişinden sonra Kamil Rıza, Othello'yu oynamakla ünlenmiş, halk arasında adı Othello Kamil diye yaygınlaşmıştır.

Kaynardağ'ın Türkçe Shakespeare Çevirileri Bibliyografyası'ndan öğrendiğimize göre, ilk Shakespeare çevirisini Dr.Abdullah Cevdet yapmış, Antuan ve Klaopatra'yı Türkçeye çevirmiş ve 1921'de aktör Hüseyin Vedat tarafından yayınlanmıştır. Elimdeki ilk Shakespeare çevirisi İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngilizce Seminer çalışmaları arasında çıkan Coriolanus'tur, 1945'de. Halide Edib Adıvar ve Vahit Turhan tarafından (şimdi profesör ve kürsü başkanı) gözden geçirilmiş, önsöz yazılmıştır. Aynı yapıt 1608'de İngiltere'de çıkmış. Prof. Orhan Burian'ın çevirisi Atinalı Timon adlı yapıtı 1942'de M.E.Yayınları arasında çıktı. Seniha Sami'nin Coriolanus çevirisi Hilmi Kitabevince basılmış (1942). Ancak, Dr.Abdullah Cevdet'in Hamlet çevirisi 1908'de Mısır'da yayınlanmıştır.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda ilk kez Shakespeare'in Othello adlı yapıtı Salih Fuat oynadı (1924). Muhsin Ertuğrul'un Shakespeare'ciliği köklü ve çok eski yıllara dayanır. Onun yönetiminde her yıl tiyatro perdelerini bir Shakespeare oyunuyla açardı. Muhsin Ertuğrul'un Shakespeare tutkunluğu, büyük yazara karşı duyduğu ilgi, tüm yaşamı boyunca sürdü. İlk oyunu da Hamlet'tir. 1927 yılında Şehir Tiyatrolarında oynadığını biliyoruz.

Tiyatroda evrim yapan yazarların öncüsüdür Shakespeare. İngiliz Tiyatrosu, William Shakespeare'e dek yazar arayışı içindeydi. Önce yazarını bulacak, ondan sonra üslubunu ve Ulusal İngiliz Tiyatrosu'nu kuracaktı. Shakespeare, kendi çağından önceki komedya yazarlarından esinlendi. Giderek tragedyalarda dünya tiyatro edebiyatının olağanüstü yazarlarından biri oldu. Çağıyla özdeşleşen yazarlar arasında günümüze dek uzanan çağdaşlığı çok özgün bir yer tutmaktadır. Kuralcı ve denemeci olarak çağını aşmıştı aslında. Shakespeare karşı çıkanlar aşırı denemeci ve aşırı kuramcı deyimini kullanıyorlardı. Oysa, tiyatroda evrimi gerçekleştirmişti yapıtlarıyla. Elizabeth çağı estetiğiyle gelişen bireycilik, çağdaş bir Shakespeare'i günumüze mal etmişti. Elizabeth çağının bireysel özgürlüğü, aşırı dinsel tutkuları kalıplarını kırmış, özgürlükçü bir tiyatro anlayışını getirmiştir.

William Shakespeare'in (1564-1616), komedyacı olarak ünlenmeye başlaması, diğer ülkelerin komedya türüne öykünmesi nedeniyledir. Venedik Taciri, Hırçın Kız, Yanlışlıklar Komedyası ve Fırtına gibi oyunlar yazdı ilkin. İtalyan tiyatrosundan esinlenmeyi belirlemesi açısından bir bağlantı kurulabilir ama özgün yaratıcılığıyla Shakespeare, özellikler gösteren bir yazar olarak kalmıştır. Eleştiriler ve tartışmala getirilmesinin bir nedeni de büyüklüğündeki giz'dir.

18'nci yüzyıl İngiliz edebiyatının gerçek anlamda başlayıp geliştiği yıllardır. Shakespeare le, çağdaşıyla örneğin, Christopher Marlow (1564-1593) Thomas Kyd(1558-1594) belli başlı yazarlardı. Operaya, baleye konu olan Shakespeare'in yapıtları, çağdaşlığını yitirmeyen, estetik somutluğu belirlemekle çağlar boyu önemini sürdürmesinin nedeni, belki de yetkin ve usta bir yazar oluşun denli, deneysel ve kuramsal oluşundan gelmiştir. Kuşkusuz bir yazının boyutuyla Shakespeare anlatılmaz, ama başlı başına bir denemeci yönü anlatılmaya değer. Aslında burada denemeci ve kuramcı Shakespeare olarak üzerinde duruyorum. Bizde Shakespeare, diğer yabancı yazarlara oranla daha çok yaygınlık kazanmıştır.

Muhsin Ertuğrul'un Şehir Tiyatrolarında yıllarca sürdürdüğü Shakespeare'le perdeleri açma geleneği, giderek önem kazanmış, 1927'den 1978 yılına dek 45 Shakespeare oyunu sergilenmiştir.

Biz, klasiklerin oynanmasının yararlarına inandığımız için, Şehir Tiyatrolarında Shakespeare uzmanı bir İngiliz yönetmene oyun sahneletmeyi programlamış bulunuyoruz.

"Onların terör"

(Baştarafı 1. Sayfada)

litikası aklanmaya çalışıldı. Bununla da yetinilmeyerek, işçilerin işyerini tahrip ettikleri yalanı söylendi. Kısacası, 10 bine yakın TARİŞ işçisi "terörist" ve "anarşist" ilan edildi. Bunun için, ekrandan iktidarın "kuklaları" konuşturuldu. Kuklalar, milyonların gözüne baka baka yalan konuştular, gerçekleri çarpıttılar.

TRT'nin savunma hakkı tanımadığı TARİŞ işçileri de, "Terör Ne İstiyor" programı hakkında şunları söylediler:

BİLALİ KIZILKAYA: (TARİŞ Pamukyağı Kombinası'dan atılan eski sendika baş temsilcisi)

"TRT'de 'Terör Ne İstiyor' adıyla yayınlanan program TRT'deki faşistleştirmenin hangi boyutlara ulaştığının bir kanıtıdır bence. Terör adı altında bizim ekmek kavgamızı verdiler. Kırılmış makinaları, kapıları göstererek, 'Bakın terör neler yaptı' dediler. Oysa dediğim gibi TARİŞ'te direnenler, işinden ekmeğinden olmamak için direnmişlerdir. TARİŞ'ten aldıkları ekmeği faşistlere kaptırmamak için direnmişlerdir. Ve direnirken de, makinaları, kapıları kırmamışlardır. Hiç bir işçi kendi ekmek teknesini yakıp yıkmaz. Fabrikalarda hasar olmuştur ama bu hasarı yapan işçiler değil, polisler ve polis kılığına girmiş faşistlerdir. Eğer ekmek kavgamız terör diye adlandırılıyorsa, bu terör daha çok devam edecektir. Onlar ekmek kavgamıza terör demeye, kitleleleri bu yapılanlar terördür diye kandırmaya devam etsinler. TARIŞ işçilerinin mücadelesinin terör olmadığını Türkiye'nin ezilen sömürülen halkı biliyor. Bu tip yayınlarla halk sindirilmek isteniyor, halka gözdağı verilmek isteniyor. Bu durumu lanetliyorum. O iğrenç programla TRT'yi bu hale getirenlere söyliyecek söz bulamıyorum.

İSMET GÖKÇE: (TARİŞ 1. No'lu Üzüm İşletmesinden atılan işçi)

"TRT 'Terör Ne İstiyor' diye insanca yaşayabilmek için, işten atılmamak için direnen TARİŞ işçilerini gösterdi. Panzeriyle, copuyla saldıran polise karşı Gültepe halkının canını savunmasına, terör dedi. Ama azgın faşistlerin İstanbul Üniversitesi katliamından, kahve tarayarak birçok insanı öldürmesinden, yüzlerce insanın Maraş'ta katledilmesinden hiç bahsetmedi. Ve hatta 'Rus askerine selam dur, Türk askerini arkadan vur' hayali sloganını devletin ileri gelenleri yalanladığı halde sanki doğruymuşçasına tekrarlamaktan çekinmedi.

Otuzbeş yaşıma geldim, TRT'nin bu denli yanlı yayın yaptığını görmedim. Programda polisin fabrikalarda yaptığı hasarları bizim üzerimize attılar.

Tek kelime ile rezil bir programdı. İçim iyice hınç doldu. Onların terör diye adlandırdıkları, işçi sınıfının ekmek kavgasıdır. Ve bu kavga devletin ve faşistlerin terörü bitiriline kadar bitmez. TRT'yi faşizmin borazanlığını yaptığı için lanetlememek elde değil"

NECATİ YOKTAŞ: (TARİŞ 1.No'lu Üzüm İşletmesi'nde çalışan işçi)

"Programı seyredemedim. Ama fabrikaya gittiğimde tüm arkadaşlar hınçla programdan bahsediyorlardı.

20 yıldır işçi olarak çalışan işçilerin ekmek kavgasına 'terör' adı vermek, ama bunun yanısıra yüzlerce insanı katleden gerçek teröristleri gözardı etmek, gerçekten çok düşündürücüdür"

KISA BİR DEĞERLENDİRME

"Terör Ne İstiyor" programı üzerine toplumun çeşitli kesimleri içinde yaptığımız soruşturma burada noktalanıyor. Yazı serisi içinde programı eleştiren tüm kişiler, aynı noktada birleştiler: TRT halkı şu ya da bu açıdan hedef almıştır.

Aslında arkadaşımız Haslet'in yazı serisi için çizdiği vinyet, programa yöneltilen eleştirileri toparlamaktadır. Bir alıcının önünde duran emekçi. Kasketi yamalı. Dikelmiş, fırça bıyıklı. Hasletin emekçilerinden biri işte. Sandalyeye oturtulmuş, ellerinden ve ayaklarından da bağlı. Alıcıdaki görüntüde ise tabanca tutan bir el. Televizyon tutsak ettiği emekçiye ateş ediyor. Kısacası, TRT yaptığı programla halka saldırıyor. Haslet'in çizgileriyle söylemek istediği bu işte.

Gerçekten de "Terör Ne İstiyor" programı ile TV'den halka ateş edilmiştir, halka yayın savaşı ilan edilmiştir. İşçilerin grevleri ve direnişleri, köylülerin düşük saptanan taban fiyat uygulamalarını protesto gösterileri, memurların ve teknik elemanların kıyım ve sürgünlere karşı gösterdiği tepki, kısacası, toplumsal muhalefet, topu birden TRT tarafından "törer" ve "anarşi" olarak gösterilmeye çalışılmıştır.

"Terör"ün faşist güçlerin halka saldırıları ve bizzatihi devletin uyguladığı baskı uygulamaları olduğu gerçeği bir tarafa itilerek gerçekler ters-yüz edilmiş, milyonlarca insan, koskoca bir halk "terörist" ve "anarşist" ilan edilmiştir.

TRT'nin "Terör Ne İstiyor programındaki mantığına göre, faşistler "komünizm tehlikesine karşı "bir reaksiyon olarak çıkmışlar ve "komünistleri bertaraf etmek için" eylem sürdürmüşler. İşte bu düşünce işlenip durdu TRT'nin o ünlü programında. Program boyunca bu düşünce örülüp durdu, faşistlerin halk düşmanı eylemleri haklı ve meşru gösterilmeye çalışıldı. Bu programı ile TRT, faşistlerin "devlet kuvvetlerine yardımcı olma" taleplerine hak verdi, onların bu düşüncelerine arka çıktı.

TRT'ye göre onbinlerce insanın katıldığı, halkın yer aldığı, yürüdüğü miting ve gösteriler birer "anarşik" eylemlerdir. Gene TRT'ye göre bu miting ve gösterilere katılan yasal örgütler de "anarşi"nin kaynaklandığı "terörist" örgütlerdir. Örneğin, DİSK, TÖB–DER TMMOB, TÜTED, TÜMAS, TÜSDER Halkevleri vb. tüm bu kitle örgütleri, komünizmin yeşerdiği, silahlı militanların yetiştiği örgütler olmuşlardır.

TRT, "Terör Ne İstiyor" programı ile Anayasa'yı kesinlikle çiğnemiştir. Bi kez yanlılığı ile çiğnemiştir. İkincisi "hukuk devleti" ilkesini çiğnemiştir. Öylesine çiğnemiştir ki, halka yayın savaşı ilan etmiştir. Hem de "haber"li cinsinden. İlan ederek... Milyonların gözüne baka baka...

TRT halka yönelik saldırıların bir parçası olarak, şu günlerde ikide birde sözü edilip duran, "gayri nizamı harp"ın gerektirdiği bir yayın politikası çizgisi izlemiştir. "Terör Ne İstiyor" programı ile. Psikolojik bir yayın savaşı açarak, halkı "sindirmek" ve "düşünemez", "tartamaz" bir konuma getirmek istemiştir.

TRT bu politikasını sürdürebilecek midir? Halk benzeri yayın politikasına izin verecek midir? Verdiği vergilerle işleyen TRT'nin dönüp, dolaşıp, kendisine savaş ilan etmesini onaylayacak mıdır? Kuşkusuz ki hayır! Anayasal demokratik direnme hakkını göstererek, mutlaka ama mutlaka TRT'yi hizaya getirmeyi başaracaktır.

GÜNÜN GÖZLEMİ

(Baştarafı 4. Sayfada)

Mustafa Kemal de bağışlamasın bizi, uykular da bağışlamasın ve elbette biz de bağışlamıyacağız.

Nihat Behram "Irmak Boylarında Turaç Seslerinde"yi çıkarttı. Bir çırpıda okunan güzelim dizeler var:

Ve sadece acılar değildir artık/ İçimizde döne döne kuduran/Kökleri toprağında direşken fidanlar gibi/ Nabzımızı zorlayan duygular da var/ yenilmez tutkularla silahlanan duygular....

Sanayi Odası üyesi hazreti tartaklıyanları asmalı ! Zaten başbakanımız da kişisel ilgi gösteriyor buna. Beni de tutukladıkları zaman başbakanımız gene başbakandı. Zaten kendimizi bildik bileli hep o başbakandır. İşte o zaman da benim hakkımda ifade versin diye Muzaffer Çevik namlı bir delikanlının belini kırmışlardı. Acaba n'olaki? Cumhurbaşkanı kim ola ki? Benim adayım yineliyorum Sunay'dır.

Cumhurbaşkanı turları, Sanayi Odası Üyesi Yaşar Yılmaz'ın öyküsü, hepsi bir birine karıştı yahu!

En iyisi kitaplar kitaplar. Onlar hiç unutmuyor çünki

Faşist tertiplere dikkat !...

HABER MERKEZİ

Cumhurbaşkanlığı seçimi için aday çıkmaması, yeni bir bunalıma neden olurken, açık baskıcı yönetim yanlılarının karanlık amaçları için faşist tertip ve provokasyon hazırlığı içinde oldukları ve kendi düzenleyecekleri eylemleri solun üzerine yıkmak amacı ile yalan haber ve söylentiler yaydıkları ve bu tertiplerde bazı devlet görevlilerinin de bulunacağı kuşkularının olduğu bildirildi.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri için partilerin üzerinde anlaşabileceği bir adayın bulunamaması, turların uzamasına yolaçtı. Bu durum ise yeni bir bunalımın doğmasına neden oldu. Cumhurbaşkanlığı seçiminde somutlaşan bu bunalımın aslında aday bulunamamasından değil, Türkiye'nin nasıl yönetileceği üzerindeki tartışmadan kaynaklandığı ortaya çıktı. Cumhurbaşkanlığı seçimi için içten içe sürdürülen mücadelede, açık baskıcı bir yönetim yanlılarının bu durumdan yararlanarak, karanlık amaçları için tertiplere girişecekleri ve kamuoyunu bu yönde oluşturmaya çalıştıkları gözlendi. Siyasi çevreler, bir gazetede yer alan "Solcular 30 Mart'ta yurt çapında saldırıya geçecek" haberini bu doğrultuda önemli bir belirti olarak değerlendirdiler . Haberin yeraldığı gazetenin, "Militanlar önemli mevkilerde bulunan bazı kimselerle gazetecileri, ilim ve işadamlarını öldürmeyi planlıyor" diye yazması, faşistlerin düzenleyeceği muhtemel tertip ve provokasyonları solun üzerine yıkmaya ve bu yolla açık baskıcı bir yönetimi zorlamaya çalıştıkları şeklinde yorumlandı.

Bu tip haberlerin yaygınlaştırılmak istenmesi üzerine görüşlerine başvurduğumuz ve CHP döneminde görev alan eski bir emniyet yetkilisi şunları söyledi: "Kurdun dumanlı havayı sevmesi gibi karanlık amaçlar peşinde koşanlar da böyle bunalımlı dönemlerde bizzat kendileri sansasyonel eylemler düzenleyerek, amaçlarına ulaşmak isterler. Hitler döneminde Almanya'da bunun birçok örneği görülmüştür. Nazizmin iktidara gelişinde bu tür yöntemlerin büyük bir rolü olduğu inkar edilemez. Bizdeki 1 Mayıs 1977 kanlı olaylarını da bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Son olarak sizin gazetede yer alan Mecidiyeköy olayı da bunlardan biridir işte. Biz bu tip işleri tezgahlayanların üzerine gitmek için bazı hazırlıklar yapmıştık, ancak bilemediğimiz nedenlerle bu çalışmalarımız geçmiş hükümet tarafından engellendi. Herkesin bildiği gibi Ecevit'e yöneltilen İzmir Havaalanı'ndaki suikastın üzerine bile gidemedik."

SAMSUN EMNİYET MÜDÜRÜNÜN AÇIKLAMASI

Öte yandan gazetelerde yer alan diğer bazı haberlerin de faşist tertip ve provokasyon girişimleri olabileceği yolundaki kuşkuları güçlendirdiği görüldü. Bunlardan biri, Samsun Emniyet Müdürünün açıklamasının yer aldığı haberdir. Samsun Emniyet Müdürü, Samsun'da yakalanan bazı kişiler için "30 Mart'ın yıldönümünde karakolları bombalamak, polis araçlarını kurşunlamak amacıyla Samsun'a geldiklerinin anlaşıldığı" şeklinde bir açıklamada bulunmuştu : Samsun Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Celalettin Köksal'ın aşırı sağcı olarak nitelendirdiği Emniyet Müdürü'nün bu iddiayı,

"solcuların saldırıya geçeceği" şeklinde bir gazetede yer alan haberin ertesi günü ortaya atması ilginç bulundu.

"141 ve 142

(Baştarafı 1. Sayfada)

mokrat'a özel bir demeç verdi, egemen sınıfların emekçi halk üzerinde kurduğu kıyasıya sömürünün yığınları uyandırdığını ve bilinçlendirdiğini söyleyerek, "Faşizme karşı mücadelede devrimci ve demokratların bir güçbirliği yapma zamanının gecikmiş bile olduğu bilinmelidir" diye konuştu.

1961 ANAYASASI TAHAKKÜME KAPALIDIR

Demokrasinin bir ideoloji olduğunu, bunun kaynağının ise özgürlüklere dayandığını belirten Yılmaz, özgürlüklerin rahatça kullanılmadığı veya kısıtlandırıldığı bir ülkede demokrasinin işlerliğinden söz edilemeyeceğini bildirdi.

1961 Anayasası'nın dikta rejimlerine, özellikle feodalların kamu zararına çalışan spekülasyoncu sömürücü, kötü niyetli sermayenin kapalı veya açık tahakkümüne karşı olduğunu anımsatan Yılmaz şöyle devam etti:

"Gerçek demokrasilerde özgürlüklerin temelini insan hakları ve ana özgürlükler oluşturmaktadır. Bunların korunmasıyla ancak insan haysiyeti ve değerinin korunması sağlanmış olabilir.

HALK UYANDI

Ülkemizde gelir dağılımındaki açık eşitsizlik, ekonomik ve sosyal düzendeki adaletsizlik, bölgeler arasındaki uçuruma varan dengesizlik, üretim araçlarını ellerinde bulunduran egemen sınıfların emekçi halkımız üzerinde kurduğu kıyasıya sömürü, halk yığınlarını uyarmış ve bilinçlendirmiştir. Artık işçiler, yoksul köylüler, dar gelirliler ve milyonlarca işsiz, gelir dağılımındaki adaletsizliğin ve sömürünün alın yazılarının yada yeteneksizliğin bir sonucu olmadığını anlamış ve uyanmaya başlamışlardır."

DEMOKRASİNİN TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMASI

Türkiye'de uygulama nedir? Yönetim bu sınırları aşıp özgürlükleri kısmıyor mu? Bunun yanıtını günlük olaylarda görüyor ve tedirgin oluyoruz.

Bir yılı aşkın sıkıyönetim uygulamaları, doğu ve güneydoğu halkımız üzerindeki terör ve baskılar, devrimci-demokrat, memur ve kuruluşlara ve özellikle TÖB–DER üyelerine uygulanan yasa dışı ve keyfi tasarruflar, Türkiye'de faşizmin filizlendiğinin belirtileridir.

SIKIYÖNETİM UYGULAMASI

Sıkıyönetim isminden de anlaşılacağı üzere, özgürlükleri kısıtlayan, sıkan bir yönetimdir. En iyi niyetli bir sıkıyönetim bile yapısının gereği özgürlüklere çoğu kez kelepçe vurmaktadır. Bu nedenle ilke olarak sıkıyönetime karşıyım, karşı olduğumu da kanıtlamışımdır. Çünkü sıkıyönetim, demokratik rejimlerde kolay kolay başvurulan sevimli bir yönetim şekli değildir.

141 VE 142. MADDELER KALDIRILMALI

Türkiye'de utanç simgesi 141. ve 142. maddeler yürürlükte kaldığı sürece hangi parti iktidara gelirse gelsin özgürlüklerin işlerliğinden asla bahsedilemez.

İnsanı inancı için, düşündüğü için, düşüncelerini açıkladığı için, daha insanca, daha adil bir yaşam amaçladığı için cezalandıran, kökeni faşist Mussolini rejiminin bekçiliğine dayanan bu maddelerin 20.yüzyıl çeyreğinde hala yürürlükte olması, Türkiye'de demokrasi için acınılacak bir durumdur, yüz karasıdır.

Sonuç olarak, özgür düşünebilenler, ancak özgürlükleri savunabilirler. Özgürlükçü demokrasilerde, temel hak ve özgürlüklerin kasıtlanması düşünülemez.

YARIN: "Faşizme karşı mücadelede devrimci ve demokratların güçbirliği yapma zamanının gecikmiş bile olduğu bilinmelidir."

Devekuşu ya da

(Baştarafı 1. Sayfada)

de 'solcu gerillalar' deyimini yeğlemişti TRT için Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık faşist hükümetine karşı "Amandla Ngawvethu." (iktidar halka) diye haykırarak savaşanlar da "siyah solcu gerillalar" idi kimi zaman da savaşan halktan "asiler" olarak söz edilirdi.

TRT bu tutumunu Nikaragua'daki devrim sürecinde de devam ettirmişti. Sandinista gerillaları faşist Somoza diktatörlüğüne karşı Ulusal Kurtuluş Mücadelesi verirken TRT bu hareketten sürekli "asiler ve terörist gerillalar" olarak söz etti.

Tarihin o durdurulmaz akışı TRT'mizin karalamak için büyük özen gösterdiği hareketleri zafere ulaştırdı. "Solcu teröristler.."uluslarının tarihlerine birer kahraman olarak isimlerini yazdırdılar. "Solcu teröristlerin" elçileri ülkemize geldiklerinde devletlerarası saygınlıkla karşılandılar. Zafere ulaşan halk hareketleri TRT dilinde de artık karalanamayacak bir konuma ulaştı ve gerçek isimleriyle anılmak zorunda kalındı. Filistin Kurtuluş Örgütü örneğinde olduğu gibi halk hareketleri "tedhiş merkezi" ya da "terör odağı" değil, üçüncü dünya ülkelerinin saygın birer üyesi idi. TRT bir gün önce "tedhişçi" "terörist" dediği bu hareketlere artık kurtuluş hareketleri, kurtuluş orduları, ulusal hareketler demek zorunda kaldı.

TRT iş başındaki zorba hükümetlere karşı doğal direnme hakkını kullananları, aşağılayıcı ifadelerle anarken bile tutarlı olmuyor. El Salvador örneğinde olduğu gibi Devrimci Halk Bloku (BRD) üyeleri "solcu teröristler" olarak nitelenirken, bir başka ülkede hükümete karşı ayaklananlar için "direnişçiler" ifadesi özellikle vurgulanıyor. Afganistan'dan söz ediyoruz. Sovyet müdahalesinin tartışmasına girecek değiliz. Ama Afganistan'da mevcut hükümete ve rejime karşı ayaklananlara "müslüman Afgan direnişçileri" denirken... El Salvador'daki BRD üyelerine "solcu teröristler" denilmesi tutarsızlığın somut bir kanıtı oldu.

Emperyalizme karşı savaşan "Kuva -i Milliye" cilere "asiler" karalamasını yapan Padişahçıların kafa yapısını sergileyen TRT, tükürdüğünü her seferinde yalamamak için daha dikkatli ifadeler kullanmak zorundadır.

Zulüm ve işkence yapan iktidarlara karşı yükselen halk hareketlerini TRT "terörizm" şeklinde çarpıtarak verirken ilkelliğini göstermektedir. TRT yöneticileri "üstad"larından bu konuda biraz tarih dersi almalıdır.

Kafanızı kumdan çıkarınız beyler.

Şimdi söz sırası

(Baştarafı 1. Sayfada)

yetkililerin suskunluğu tercih ettikleri görüldü.

Bu arada haklarında "vur emri" verilen 12 kişinin adlarını açıkladığı basın toplantısında İçişleri Bakanı Gülcügil, Samsun Cumhuriyet Savcı Yardımcısının, CHP Genel Başkanı Ecevit'e bir telgraf çekerek Vali ve Emniyet Müdürü'nün halka işkence yaptırdığını, bunu belgelemesinden korkulduğu için kendisinin Turhal'a gönderildiğini, bildirdiği yolundaki basında haberler çıktığını hatırlatan bir gazeteciye, konuyla ilgili araştırmanın yapılacağı söylendi. İçişleri Bakanı ayrıca Türkiye'de işkence yapılmadığını da iddia etti.

Ankara'daki siyasi çevreler Demirel'in ve yetkililerin işkence konusunda bu yayınlar karşısındaki suskunluğunu, bunları onaylaması olarak değerlendirebileceğini ifade ediyorlar.

Gazetemiz bundan önce olduğu gibi bundan sonra da işkence konusundaki duyarlılığını sürdürecektir. Şimdi söz sırası Demirel'in . Kamuoyu kendisinden bu konuda cevap bekliyor.

Küba Dışişleri

(Baştarafı 1. Sayfada)

kazancı.

Küba Dışişleri Bakanı'nın Pakistan Dışişleri Bakanı Ağa Şahi ile Afganistan sorununu ele alan görüşmeler yaptıktan sonra, Ziya-ül Hak ile de görüşeceği bildirildi.

Bağlantısız ülkeler blokunun önderi konumunda bulunan Küba, bağlantısız ülkeler içinde yeralan Afganistan'da Sovyetler Birliği'nin gerçekleştirdiği askeri müdahale konusunda bugüne değin herhangi bir yorumda bulunmamıştır. İslamabad'daki gözlemciler Küba'nın bağlantısız ülkelerin lideri olarak Pakistan ve Sovyetler Birliği arasında arabuluculuk görevi yapmasının beklendiğini bildirdiler.

Muzaffer Erdost tutuklandı

ANKARA (DEMOKRAT)

Evinde yapılan aramada bir tabanca, mermi ve sol yayınlar bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınan Sol Yayınları sahibi ve gazetemiz yazarlarından Muzaffer Erdost, Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklandı.

Muzaffer Erdost'a 25 Kasım tarihinde pusu kurulmuş, olay İçişleri Bakanlığı'na iletilmiş, ancak bir sonuç alınamamıştı. Erdost, bunun üzerine Cumhurbaşkanı ve Başbakan'a birer mektup göndererek can güvenliğinin sağlanmasını istemişti.

7 Mart 1980 tarihinde güvenlik kuvvetlerince evinde yapılan aramada bir tabanca, mermi ve sol yayınlar ele geçirilen Erdost gözaltına alınarak Birinci Şube'ye götürüldü ve burada ifadesi alındı.

"Cumhurbaşkanı"

(Baştarafı 1. Sayfada)

sız Milletvekili Şerafettin Elçi şunları söyledi.

"İnsan haklarına saygılı, demokrasiye inanmış ve demokrasiye yönelik baskı ve tehditlere karşı göğüs gerebilecek cesaret ve yetenekte, toplumdaki ileriye dönük gelişmeleri izleyebilecek, toplumu bu yönde yönlendirebilecek yapıda birisinin olması gerekir.

Kesinlikle ırkçı ve şovenist akımlara kendini kaptırmayacak bir Cumhurbaşkanı Türkiye'nin huzura kavuşmasında çok etkili olabilir."

"Avukatlar can

(Baştarafı 1. Sayfada)

güt tarafından düzenlendiğini söyleyen İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın: "Bu eylemi bir kişinin yapması olanaksızdı, bu bir örgüt işidir ve bu girişimlerin amacı bellidir. Savcı ve hakimleri tehdit ederek, sindirme girişimlerinin başarıya ulaşması için savunma mesleğinin işlemez duruma getirilmesi istenmektedir Burada hedef, savunma mesleğinin doğrudan kendisidir."

Konya Barosu'nun silahlı saldırıya uğratılan ve öldürülen avukatların anısına üç gün duruşmaya girmeme kararını destekleyen İstanbul Barosu Avukatları savunma mesleği sahiplerinin can güvenliğinin sağlanmasında gerekli önlemi almayan yetkili ve sorumluları da kınadıklarını belirttiler. Konuyla ilgili açıklamasında Başbakan'ın bu konudaki tutumunu kınadıklarını, bu durumda avukatların kendi can güvenliklerini kendileri sağlamak durumunda kalacaklarını ve meslek sahiplerine kendilerini savunabilmeleri için silah taşıma izni verilmesini istediklerini söyleyen Apaydın, daha sonra konuşmasını şöyle tamamladı:

"Avukatlar kendilerine yönelik saldırılar karşısında meşru müdafa durumundadırlar. Bu da silah taşıma izninin verilmesini gerektirir. Bu yolda Başbakan'a ve İçişleri Bakanı'na gerekli başvuruları yaptık."

Adapazarı Lisesi

(Baştarafı 1. Sayfada)

kerlere baktı, parmağı ile göstererek, "Bu Mehmetçik kimi bekliyor burada, burası sınır mı?" dedi.

Ve ardından ekledi. "Bu çocuklar bizim."

Baba Aksoy'un yüzü tüm izleri birarada taşıyor. Acıyla sevinci, umutla umutsuzluğu. Kimi zaman yüzü gülüyor, aydınlanıyor, kimi zaman kararıyor, tıpkı "Bu bizim çocuklar bizim" derken aydınlandığı, "Kimi kime şikayet edeceğiz. Hükümet yaptırıyor ki bu adamlar böyle yapıyor" derken de karardığı gibi.

Kararlı ve hırslı bir ses bana, "İyi dinle, çok iyi dinle beni ve dikkatle yaz söylediklerimi", dedi. başladı anlatmaya:

"Oğlum Şaban Aksoy 74-75 yılında yatılı sınavını kazandı. Vefa Lisesi'nde okula başladı. Geçen sene orada olaylar olmuştu. O nedenle okuldaki yatılı öğrencileri değişik okullara gönderdiler. Lise bir ve ikileri Kabataş ve Haydarpaşa Lisesi'ne, son sınıfları da Adapazarı Lisesi'ne. Benim oğlum da son sınıfta olduğu için bu sene Adapazarı'nda okumaya başlamıştı. II. dönemde Adapazarı Lisesi'ndeki müdür ve öğretmenler değişiyor. Müdürlüğe Duran Yıldız diye biri geliyor. Müdür ilk gün konuşmasında, "Ülkücü kardeşler, kardeş olarak burada bir arada çalışacağız" diyor. Sonra da "Vefa Lisesinden gelmiş olanlar ayağa kalksın", "Siz komünist okuldan buraya gelmişsiniz. Ülkü Ocaklarına kayıt olup belge getirmediğiniz takdirde en kısa zamanda okuldan uzaklaştıracağım" diyor.

Hafta sonu tatilinde İstanbul'a gelmek için çocuklar otobüs bileti alıyorlar. Çocukları bir odaya kapıtıyorlar, belge almak için zorluyorlar, ÜGD'den. Bu arada çocuklar otobüsü kaçırıyorlar. Bir öğretmenleri araya giriyor, çocukları serbest bırakıyorlar. Müdür çağırıyor, "Size tek çıkış yolu var, ya Bakanlıktan gidip çıkış belgenizi alacaksınız ya da ÜGD'ye kayıt olacaksınız" diyor. Çocuklar hafta başında Ankara'ya gidip Bakanlık'tan çıkış belgelerini alıyorlar. Okula döndüklerinde tüm Atatürk fotoğraflarının indirildiğini, yerine Fatih'in, Yıldırım Beyazıt'ın, Alpaslan'ın resimlerinin asıldığını görüyorlar

Öğrenci olmadıkları halde okula yerleştirilen MHP'li adamlar çocukları kantine indirip dövüyorlar. Her tarafları yara bere içinde kalıyor çocukların. Yine bir öğretmenleri kurtarıyor. Müdür de evrakları imzalatıyor. Çocuklar hocaya "Bizi karakola götür, zabıt tutturalım" diyorlar. Hoca, "Sizi ben otobüse götüreyim daha iyi" diyor, biletlerini alıyor ve yolcu ediyor. Ben de çocukları aldım Küçükçekmece Lisesine getirdim. Müdüre durumu anlattım, çocukların kaydını yaptırdım. Şimdi çocukların Bakanlıktan aldığı bütün yardım kesilmiş durumda."

ODTÜ-ÖTK

(Baştarafı 1. Sayfada)

maddesine aykırı, ÖTK Cemiyetini sevk ve idare etmek", "Milli duyguları yok etmeye yönelik propaganda yapmak", "Dinamit bulundurmak", "Devletin emniyet kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek", suçu ile yargılanıyorlar. Yine aynı davadan ODTÜ Pastanesinde çalışan işçi Mustafa Bülbül de TCK'nin 1102 ve 6136 . maddelerine aykırı hareket etmekten tutuksuz olarak yargılanıyor.

Yürütme Kurulu üyelerinin duruşmasına Yard. Askeri Savcı Atilla Tulay'ın hazırladığı iddianamenin okunmasıyla başlandı. Daha sonra sırayla Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerinin ifadeleri alındı. Sanıklar kendilerine yöneltilen tüm suçlamaları reddettiler. Yürütme Kurulu üyeleri kendilerine yöneltilen suçlardan birinin "gizli örgüt kurmak" olduğunu, onikibin üyesi olan bir derneğin gizli bir örgüt olamayacağını iddia ettiler.

Sanıklar kendilerine savunmaya hazırlanmaları için fırsat tanınmadığını, avukatları ile duruşmadan önce ancak bir-iki dakika görüştürüldüklerini söylediler.

ÖTK Yürütme Kurulu üyelerinin savunmaları Avukat Mehdi Bektaş, Emin Değer, Zeki Tavşancıl ve Şükrü Güner tarafından yapıldı.

Avukat Mehdi Bektaş, "müvekkillerim yedi ile onbir ay arasında değişen bir süredir tutuklular. Yürütme Kurulu TCK'nin 141. maddesini ihlal eden faaliyetlerde bulunmamıştır. ÖTK yönergesi mütevelli heyetince, rektörlük yönergesi olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde düşünüldüğü takdirde bu yönergeye karşı gelenler ve tüm ODTÜ öğrencileri de bu gizli cemiyetin üyesi olurlar. Müvekkillerimin tutukluluk hallerinin devamını gerektiren bir neden yoktur. Tahliyelerini talep ediyorum" dedi. Daha sonra Avukat Emin Değer söz aldı. ÖTK'nin yasal bir kuruluş olduğunu belirten Değer, "TCK'nin 141. maddesine aykırı olarak kurulan bir örgüt mevcut değildir. İddianamede, "her ne kadar silahlı kuvvetlere açıkça hakaret edilmemiş ise de" dendikten sonra 159. maddenin tatbiki istenmektedir. Bu mümkün değildir. Arkadaşımın görüşlerine de katılıyorum ve müvekkillerimin tahliyelerini talep ediyorum" dedi.

Tahliye konusunda söz verilen As. Savcı "Sanıklara isnat edilen suçlar ağır cezalardır. Deliller toplanmamıştır. Bu itibarla tahliye taleplerinin reddi görüşündeyiz" dedi.

Daha sonra duruşmaya on dakika ara veren mahkeme heyeti kararı bildirdi., Heyet, bir dahaki duruşmada dinlenmek üzere tanıkların çağrılmasına, sanıkların tutukluluklarının devamını gerektiren nedenlerin ortadan kalkmadığı ve bu nedenle tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

Duruşma 29 Nisan 1980 gününe bırakıldı.

Suriye'de

(Baştarafı 1. Sayfada)

terileri durdurabilmek için Suriye hükümetinin bölgeye yeni askeri birlikler, tanklar ve zırhlı araçlar gönderdiği bildirildi.

Halep kentinde 1 Mart'tan bu yana süren grev ve gösterileri durdurmak için kente 10 bin asker yollandı. İyi haber alan gözlemciler, olaylarda 30-40 kişinin öldüğünü bildirdiler. Halep Valisi askeri birliklerin olaylarda yer almadığını, olayların İsrail, Mısır ve Amerika tarafından kışkırtıldığını ileri sürdü.

Vali ayrıca, Sovyet Havayolları Bürosu'na saldıran ve geçen yıl meydana gelen 120 siyasi ölümün sorumlularının Müslüman Kardeşler Örgütü olduğunu söyledi.

Göstericiler, grevi Şam kentine de sıçratmak istediler. Ancak, bu girişimin başarılı olmadığı belirtildi. Şam Ticaret Odası, bir açıklama yaparak, kendilerinin de Hafız Esad rejiminden şikayetçi olduklarını ama, grevi desteklemeyeceklerini söyledi.

YİTİK

Kimliğimi yitirdim. Geçersizdir.

İfakat İĞNECİ

(Demokrat: 1157)

İzmir halkı

(Baştarafı 1. Sayfada)

zam, zulüm, işkence altında kıvranan milyonlardan biri olarak bende aşağıdaki soruların yanıtlanmasını istiyorum.

1 "Nerede ne yoksa vatandaş bize yazsın, yollayalım" diyorsunuz. Piyasada bulunmayan maddeleri siz nereden ve nasıl temin ediyorsunuz. "Yoksa stokçu musunuz ya da siz ve mesai arkadaşlarınız stokçularla iş birliği içinde misiniz?"

2 Yaptığınız zamlarla milyonlarca insanı aç bırakırken bir avuç zengine yeni kârlar sağlamakla mı Türkiye'yi kurtaracaksınız?

3 TARİŞ'ten binlerce işçiyi "vatan haini" ilan edip sokağa atmak sizce insanlık suçu değil mi?

4 TARİŞ başta olmak üzere, tüm işçi, memur, öğretmen ve öğrenciler üzerinde artan baskı, kıyım ve sürgünler durmayacak mıdır? Okullarda ders yapacak öğretmen kalmadı. Öğretmenlerini geri isteyen öğrenci ve veliler hiç düşünülmüyor mu?

5 Afet bölgesinde yaşıyan halk için yaptırılan evlere "güvenlik kuvvetlerinin yerleştirilmesi" doğrultusunda atılan adımlar daha büyük suni bir afet değil midir?

6 Kadın, kız, yaşlı genç demeden işkencehanelerde zulmeden işkenceciler ve işkenceler neden örtbas edilmektedir?

7 İlericiler, yurtseverler, "kahrolsun faşizm" dedikleri için zindanlara atılırken, Maraş'ta ana karnındaki bebeleri bile acımasızca katledenler nerede?

8 IMF'nin ve bir avuç parababasının istekleri doğrultusunda iğneden ipliğe herşeye görülmemiş miktarda zam yapıp ülkemizi yabancılara peşkeş çekenler hain olmuyor da TARİŞ, Gültepe ve Çimentepe'de direnenler mi hain oluyor?

9 Zamlara hayır demek, kıyım ve sürgünlere karşı durmak suçken, kitap okumak, yolda yürümek suçken "ÖZGÜRLÜK İSTİYORUZ" diye bağırmak suç olabilir mi?

NE ALIRSAN 12.5

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu–İSTANBUL Telefon: 28 68 03

Yıl:11 Sayı: 3335/112

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS-SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür. H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ

YURT İÇİ

3 aylık 900.– 6 aylık 1800.– 1 yıllık 3600. TL.

YURT DIŞI

Normal 3 aylık 2250.– 55 DM. 6 aylık 4500.–110 DM. 1 yıllık 9000.–2 20 DM.

Uçakla 3 aylık 4500.–110 DM. 6 aylık 9000.–2 20 DM. 1 yıllık 18000. 440 DM.

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5 6 sayfalar (süt cm) 700 TL

Devam sayfaları (süt cm) 800 TL

Doğum, nişan, evlenme ölüm teşekkür (2 süt. 5 cm.) 2500–TL

Yayın ilanları (1 süt 5 cm) 750 TL

Küçük ilanlar (kelimesi) 20–TL

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay-Ankara Telefon: 17 01 41 | İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok No: 149 Daire:6 Alsancak Telefon: 14 67 75 | Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Türkiye borç kıskacında

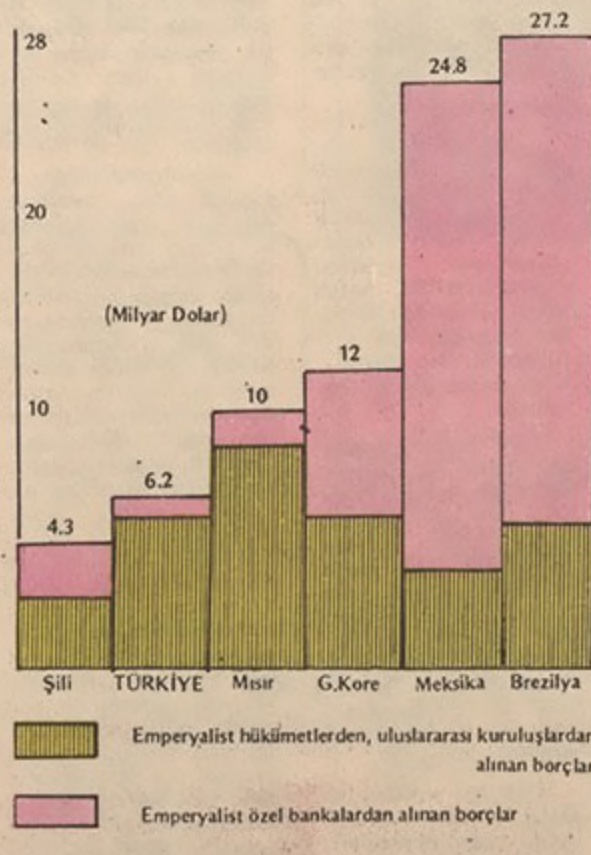
BORÇ TUZAĞI

Emperyalizmin borç tuzağına düşmüş ülkelerden biri de Türkiye'dir. Emperyalist devletlerden ve uluslararası kuruluşlardan en çok borç alan ülkeler içinde Türkiye altıncı sıradadır.

Özel bankalar, Brezilya, Kore gibi ülkeleri daha kârlı ve uygun gördüklerinden daha çok bu ülkelere borç vermektedirler. Türkiye'deki egemen sınıflar ise bunalımlarını bu ülkelere benzeyerek atlatabilecekleri umudundalar. Getirilen zam paketleriyle, ekonomik önlemlerle bu yola doğru adımlar atılmış oldu.

Ücretleri dondurma, sermayeyi alabildiğine teşvik etmek koşularına dayanan bu model, siyasi düzeyde de açık faşizmi talep etmektedir.

Türkiye'deki egemen sınıfların bu modele doğru yönelmeleri beraberinde daha ağır bir borç yükü getireceği gibi emekçi halka da daha karanlık bir dünya vadetmektedir.

En çok borcu olan ülkeler askeri faşist diktatörlüklerle yönetiliyor

Emperyalistler, bağımlılıkları iyice pekişmiş sömürülme durumları daha iyi olan ve çoğu askeri faşist diktatörlüklerle yönetilen ülkelere daha çok borç vermektedirler. Örneğin 1978'de toplam 315 milyar dolarlık borcun % 45'i Brezilya, Endonezya, Güney Kore, İspanya, Meksika, Cezayir ve Hindistan'a verilmiştir. Bunlardan ilk üçü askeri faşist diktatörlüklerle yönetilen halkın zulüm altında inlediği ülkelerdir.

En çok borcu olan bağımlı ülkeler

Bunun yanısıra petrol üreticisi olan azgelişmiş ülkelere de kredi verilmektedir. Ayrıca İsrail, Mısır, Ortadoğu'da üstlendikleri "emperyalizmin ileri karakolu" olma görevlerinden dolayı en çok kredi alan ülkeler arasına girmişlerdir.

1978 sonunda az gelişmiş ülkelerin borç durumu

EN ÇOK BORÇ ALAN ÜLKELER

Ençok borç alan 9 bağımlı ülke	Resmi kaynaklardan ençok borç alan 9 ülke	Özel kaynaklardan ençok borç alan 9 ülke
1) Brezilya	1) Hindistan	1) Brezilya
2) Meksika	2) Mısır	2) Meksika
3) Hindistan	3)Endonezya	3) İspanya
4) Endonezya	4) Pakistan	4) Cezayir
5) İspanya	5) İsrail	5) Venezuella
6) Cezayir	6) TÜRKİYE	6) İran
7) G. Kore	7) Brezilya	7) Arjantin
8) İsrail	8) G. Kore	8) Güney Kore
9) İran	9) Meksika	9) Endonezya

1978 sonundaki dünya tablosu, emperyalist tekellerin geri bıraktırılmış ülkelere doğrudan yatırımlarını devam ettirmekle birlikte borç yoluyla sömürüyü daha çok tercih ettikleri gerçeğini göstermektedir.

Brezilya, Meksika, Şili, Kore gibi emperyalist ülkelere tüketim malı ihraç eden bağımlı ülkelere, özellikle çok uluslu bankalar kredi vermektedirler. 1978'de bankaların verdikleri krediler hükümetlerin ve uluslararası kuruluşların verdikleri kredilerden daha fazla olmuştur.

96 geri bıraktırılmış ülkeye 1977'de verilen borç tutarı 254 milyar dolar iken 1978'de % 24'lük bir artışla 315 milyar dolara ulaşmıştır.

Emperyalistler 1978'de verdikleri borçtan daha çok faiz ve borç ödemesi almışlardır. Bu rakam 51 milyar dolardır.

Petrol fiyatlarındaki artışlar.

Emperyalistlerden alınan malların fiyatlarındaki artışlar.

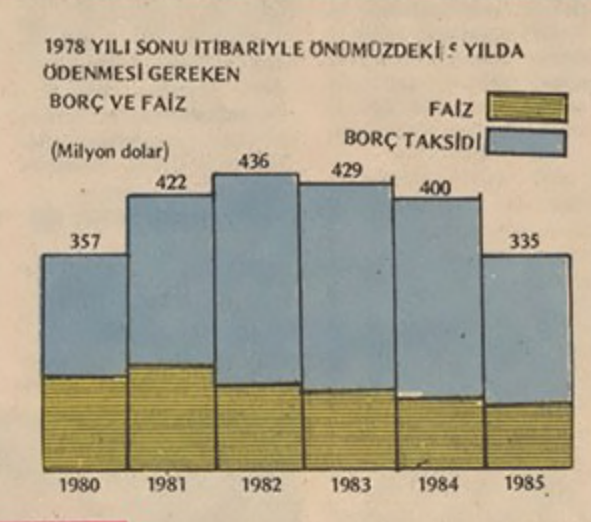
Yurt içi yatırım programlarının artışı.

Bağımlı ülkeleri daha tuzluya da patlasa çok uluslu bankalardan daha çok borçlanmaya zorlayacak görünmektedir.

BU BORÇLAR NASIL ÖDENECEK

Türkiye'nin emperyalist devletlerden uluslararası kuruluşlardan ve az da olsa özel bankalardan aldığı borç tutarı 1972'de 2.450 milyon dolar iken 1978'de 6.227 milyon dolara çıkmıştır.

Alınan borçlar karşılığı faiz ve borç ödemesi olarak 1978'de 440.5 milyon dolar ödenmiştir. 1978 sonu verilerine göre Türkiye'nin önümüzdeki 6 yılda ödemek durumunda olduğu borç miktarı ve faizler grafikte gösterilmiştir.

SONUÇ

Siyasal iktidarlar bir yandan içinde bulunulan ekonomik bunalımdan çıkmak diğer yandan da vadesi gelen borçları ödeyebilmek için yine emperyalist kuruluşların kapılarında borç dilenmek durumuna sokulmuştur. Borç sağlayabilmek için bu kuruluşların bütün koşullarını harfiyen uygulamak üzere, siyasi iktidarlar bilinen ekonomik kararları, zam ve baskı yasaları paketlerini gündeme getirmiştir.

Türkiye, daha çok "resmi" kaynak adını verdiğimiz emperyalist devletlerden ve uluslararası kuruluşlardan borç almaktadır. Bu kuruluşlar ise ekonomik güdülerle hareket etmenin yanısıra Türkiye'den politik ödünler sağlamak çabasındadırlar. Türkiye'yi emperyalizmin Ortadoğu'daki sağlam ve ileri bir karakolu haline getirmek için kredi vermenin ön koşulu olarak siyasi iktidardan gerekli "tedbirleri" almasını istemektedirler. Üstümüzde gezen kara bulutların anlamı budur.

TV KÖŞESİ

19.05 Gökkuşağı

Annesi, babası yurt dışında çalışan "Alamancı çocukları"

TV'nin ilgi çeken, kaliteli yapımlarından biri, Gökkuşağı. Bu gece izleyeceğimiz bölümde Rıfat Ilgaz'ın yazdığı "Kumdan Betona" adlı kitaptan seçilen bazı bölümler tanıtılıyor. Arkadaşlık konusunu ilkokul beşinci sınıf öğrencileri psikolog Gülay Sökmen ile birlikte tartışıyorlar. Ayşe Egesoy'un sunduğu Çocuklara Haberler bölümünde, annesi veya babası yurt dışında çalışan "Alamancı Çocukları" konu ediliyor. Gökkuşağında ayrıca heykeltraş Remzi Savaş stüdyodaki konuk çocuklarla heykel yapımı çalışmalarını sürdürecekler ve izleyici çocukların resim ve şiirlerine yer verilecek.

20.55 GÖZLEM

Kadının toplumdaki yeri ve önemi nedeniyle toplumsal sorun haline gelen düşük olayı programın son konusunu oluşturuyor. Düşüğün tanımı, çocuk aldırma, ilkel ve hileli yöntemlerle çocuk düşürenler tehlikeleri.Konuyla ilgili yasalar, uzmanlar tarafından anlatılıyor. Ayrıca ailede nüfus planlaması, örnekleri ve önemi vurgulanıyor.

21.20 BASIN TOPLANTISI

Basın toplantılarının maskesi iyice düştü

TRT Haber Merkezince hazırlanan bu akşamki programa Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nuri Bayar katılacak. Bayar, gazetecilerin sanayie ilişkin sorularını cevaplandıracak. Programa katılan gazeteciler ise şunlar:

Hürriyet'ten Ülkü Arman, Günaydın'dan Can Pulak, Tercüman'dan Ertuğrul Soysal, Yeni Asır'dan Ali Abak, Milli Gazete'den Yasin Hatipoğlu ve İKA Ajansından Ziya Tansu.

TRT yetkililerinin bu tür basın toplantılarına çağrılan gazeteler için hangi kriterleri kullandığı hâlâ anlaşılamadı. Daha önceki açıklamalarda tirajı 100 binin üzerindeki gazetelerden 3, 10 bin ile 100 bin arasındakilerden 2, ajans ve dergilerden ise birinin katılacağı belirtilmişti.

Yeni Asır adındaki gazetenin ikinci kez çağrılışı, buna karşılık tirajının daha yüksek olduğu bilinen ve bu durumları Basın İlan Kurumunca da onaylanan bir gazetenin basın toplantılarına çağrılmayışı ilginç bulundu.

21.50 DÜNYA TİYATROLAR GÜNÜ

Programda Dünya Tiyatro Günü'nün anlamı belirtilip, genel olarak Türk Tiyatrosu ve tiyatronun önemi anlatılacak. Ayrıca çeşitli oyunlardan bölümlere de yer verilecek.

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER
19.05 GÖKKUŞAĞI
19.50 HAFTANIN ŞARKISI
20.00 HABERLER
20.30 UYKUDAN ÖNCE
20.50 SAZ ESERLERİ
20.55 GÖZLEM
21.20 DÜNYA TİYATROLAR GÜNÜ
21 50 BASIN TOPLANTISI
23.20 HABERLER

Demokrat Çocuk

BU BANT DA SİZLERDEN...

Z. TÜMEN

Önyargılı olmak

Bir arkadaşınız var, Ali. Akı ya da karayı gösterdiğinizde aka kara, karaya ak diyecektir. Bilirsiniz.Ne de zordur ona, akın ak olduğunu anlatmak. Anlatılamaz ki, somuttur durum.

Bir yazarın yeni bir öykü kitabı çıkmıştır. Getirdiği yeni görüşleri anlatarak, okumasını salık verirsiniz. Yok, der onun falanca kitabını okumuştum, sevmemiştim. Ne kötü. Tartışır, tartışır ikna edemezsiniz, Ali'yi. Kafasında yazarla birlikte tüm yapıtlarını da olumsuzlaştırmıştır.

Öğretmeniniz yenidir. Değerlendirmek isterseniz onu Ali'yle. Ali ise öğretmen hakkında küçük bir olay duymuş, bu olayla tümden değerlendirmiştir onu. Karar vermeden önce, tartışmayı, araştırmayı ve öğrenmeyi denemesini söylersiniz. Düşünmektedir şimdi.

Bir başka arkadaşınız Ayşe, duyduğunuza göre,hakkınızda bir şeyler söylemiş. Ali artık onunla konuşmamak gerektiğini söylüyor. Önyargılı. Ya yanlış anlaşılma varsa? Bu olasılığı gözönüne alıp, Ayşe ile konuşmanın en doğrusu olacağını söylüyorsunuz.

Ve şimdi ne kadar doğru davrandığınızı düşünüyorsunuz. Yoksa önyargılı davranıp araştırıp öğrenmeseydiniz, bir dostunuzu yitirebilirdiniz. Sizi en çok sevindiren de Ali. Artık o da biliyor şimdi neye nasıl karar verilmesi gerektiğini.

Güneş Ağabey

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

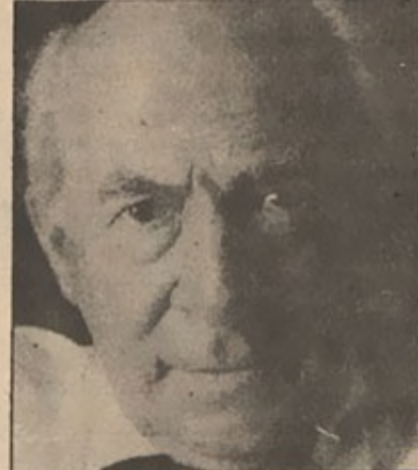
Üşüyünce neden titreriz

Titreme, soğuğa karşı kaslarımızın isteğimiz dışında gösterdiği tepkidir.

Bu titreşimlerin yarattığı hareket vücudu ısıtır.

TANIYALIM ÖĞRENELİM

Dünya Tiyatro Günü

Merkezi Paris'te bulunan ve 1948 yılında kurulmuş olan Uluslararası Tiyatro Enstitüsü, 1962'den bu yana her yıl 27 Mart'ı Dünya Tiyatro Günü olarak kutlar. Enstitüye üye ülkelerde bugün tiyatrolar, tiyatro sevgisinin yayılmasını sağlamak amacıyla halka ücretsiz oyunlar sahneler. Ayrıca tanınmış sanat ve tiyotro adamlarınca hazırlanan bir yazı tüm tiyatrolarda okunur. 1977'de alınan bir kararla her ülkenin kendi sanatçılarından birinin bu metni hazırlaması uygun görülmüştür. Türkiye'de ilk ulusal bildiriyi 1978 yılında, tüm yaşamını Türk tiyatrosuna adamış olan Muhsin Ertuğrul yazmıştı.

Muhsin Ertuğrul bildirisine şöyle başlamıştı:

"Bugün Dünya Tiyatrolar Günüdür. Şu dakika yüzlerce sahnede her ulusun kendi dramı oynanıyor. İznimizle biz de yurdumuzda oynanan oyuna bir göz atalım. Ben perdeyi açıyorum. Sahne Türkiye haritası, yüzeyine yayılmış yaslı ana babalar bir ağızdan yitirdikleri gencecik yavrularının tabut kervanına ağıt yakmaktalar."

YURDUMUZ (5)

~ÇALDIRAN OVASI~

İSHAKPAŞA SARAYI'NDAN GÜNEYE DOĞRU YOLA KOYULALIM. BUNDAN BÖYLE DE YOLCULUĞUMUZU YAYA OLARAK SÜRDÜRECEKSEK, BAZI ÖN BİLGİLER EDİNMEMİZ İYİ OLUR. MOLALARI SAYMAZSAK, GÜNEŞİN DOĞUSUNDAN GÜNBATIMINA KADAR 40 km. YÜRÜYEBİLİRİZ.

MOTORLU TAŞITLARIN OLMADIĞI ÇAĞLARDA, YOLCULUKLAR TİCARET KERVANLARIYLA YAPILIR VE BİR GÜNDE ALINAN YOLA BİR "MERHALE" DENİRMİŞ. HER MERHALENİN SONUNDA DA, GECEYİ GEÇİRMEYE ELVERİŞLİ "KERVANSARAY" DENİLEN KONAK YERLERİ BULUNURMUŞ.

